

ET

ET

ET

EUROOPA KOMISJON

Brüssel, 3.3.2010
KOM(2010) 2020 lõplik

KOMISJONI TEATIS

EUROOPA 2020. AASTAL

Aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia

Eessõna

2010. aasta peab tähistama uut algust. Soovin, et Euroopa väljuks majandus- ja finantskriisist senisest tugevamana.

Finantskriisi üleilmne mõju on näidanud, et majanduse olukord muutub kiiremini kui poliitiline olukord. Peame leppima sellega, et suurenenud vastastikune majanduslik sõltuvus nõuab ka senisest kindlamat ja ühtsemat tegutsemist poliitilisel tasemel.

Kahe viimase aasta jooksul on miljonid inimesed jäänud tööta. Kriis on kaasa toonud võlakoorma, mida tuleb kanda mitu aastat, suurendanud survet meie sotsiaalsele ühtekuuluvusele ja toonud selgelt esile Euroopa majanduse ees seisvad probleemid. Samal ajal areneb maailma majandus edasi. Euroopa tegutsemisviis määrab meie tuleviku.

Kriis peab meid äratama, sest peame mõistma, et tavapärase tegevuse jätkamine põhjustaks järkjärgulise majanduslanguse kuni Euroopa tähtsuse languseni uues üleilmses korras. Praegu on Euroopas otsuste tegemise aeg, mil tuleb olla jõuline ja ambitsioonikas.

Meie lühiajaliseks prioriteediks on edukast väljumine kriisist, mis võtab veel aega, kuid mille me siiski saavutame. Märkimisväärseid edusamme on tehtud rämpspankadega seotud probleemide lahendamisel ja finantsturgudel korrektsioonide tegemisel, samuti on jõutud ühisele seisukohale, et euroalal on poliitikat vaja tihedalt koordineerida.

Jätkusuutliku tuleviku tagamiseks peame kokku leppima pikaajalistes perspektiivides. Euroopa tuleb esmalt suunata õigele teele ja seejärel teda sel teel hoida. See ongi Euroopa 2020. aasta strateegia eesmärk. Strateegias keskendutakse töökohtade loomisele ja elukvaliteedi parandamisele ning näidatakse, kuidas Euroopa suudab saavutada aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu, leida viise uute töökohtade loomiseks ning pakkuda meie ühiskonnale uut suunda.

Euroopa liidrid on ühiselt analüüsinud kriisist saadud kogemusi. Oleme ühisel seisukohal, et probleeme tuleb lahendada kiiresti. Nüüd peame hakkama seda ühiselt ka tegema. Euroopal on mitmeid tugevusi: näiteks andekas tööjõud, tugev tööstus- ja tehnoloogiline baas ning ühtne turg ja ühishaha, mis on aidanud meil ära hoida kõige halvema stsenaariumi. Lisaks oleme kujundanud Euroopas sotsiaalse turumajanduse ja näinud, et see on end õigustanud. Peame uskuma oma võimesse koostada endale ambitsioonikas tegevuskava ja seejärel teha jõupingutusi selle ellurakendamiseks.

Komisjon teeb ettepaneku kehtestada ELile 2020. aastaks viis mõõdetavat eesmärki, mis juhivad protsessi ja mille alusel seatakse riiklikud sihid. Eesmärgid seatakse tööhõive, teadusuuringute ja innovatsiooni, kliimamuutuste ja energeetika, hariduse ning vaesusevastase võitluse valdkonnas. Eesmärgid kajastavad soovitud arengusuunda ja võimaldavad meil mõõta edusamme.

Kavandatud eesmärgid on auahned, kuid saavutatavad. Eesmärkide saavutamise tagamiseks toetatakse neid konkreetsete ettepanekutega. Käesolevas dokumendis esitatud suurprojektid näitavad, kuidas EL saab anda otsustava panuse. Meie käsutuses on tõhusad vahendid: majanduse uus juhtimisviis, mida toetavad siseturg, eelarve, kaubandus ja välismajanduspoliitika ning majandus- ja rahaliidu põhimõtted ja selliselt liidult saadav toetus.

Selleks et saavutada edu, peavad Euroopa liidrid ja institutsioonid end uue strateegiaga tihedalt siduma. Meie uus tegevuskava eeldab Euroopalt, sealhulgas sotsiaalpartneritelt ja kodanikuühiskonnalt koordineeritud tegevust. Koostöö korral suudame probleemid lahendada ja väljuda kriisist senisest tugevamana. Meie käsutuses on uued vahendid ja meil on uus ambitsioon. Nüüd peame hakkama tegutsema.

José Manuel BARROSO

SISUKORD

Kokkuvõte	5
1. Muudatuste tegemise aeg	7
2. Arukas, jätkusuutlik ja kaasav majanduskasv	10
3. Puuduvad ühenduslülid ja kitsaskohad	21
4. Kriisist väljumine: esimesed sammud 2020. aasta eesmärkide suunas.....	25
5. Tulemuste saavutamine: jõulisem juhtimine.....	27
6. Euroopa Ülemkogule otsustamiseks	30
Lisad.....	34

EUROOPA 2020. AASTA STRATEEGIA KOKKUVÕTE

Euroopa on üleminekuetapis. Majanduskriis on muutnud olematuks aastate jooksul majandus- ja sotsiaalvaldkonnas tehtud edusammud ja toonud esile Euroopa majanduse struktuurilised nõrkused. Samal ajal liigub muu maailm kiiresti edasi ning pikaajalised probleemid nagu globaliseerumine, ressursside vähenemine ja elanikkonna vananemine muutuvad üha teravamaks. Euroopa Liit peab nüüd oma tuleviku eest hoolt kandma.

Euroopa saab edukas olla vaid siis, kui ta tegutseb ühiselt. Meil on vaja strateegiat, mis aitaks meil kriisist tugevamana väljuda ja muuta EL aruka, jätkusuutliku ja kaasava majandusega liiduks, kus on kõrge tööhõive, tootlikkuse ja sotsiaalse ühtekuuluvuse tase. Euroopa 2020. aasta strateegias esitatakse Euroopa sotsiaalse turumajanduse visioon 21. sajandiks.

Euroopa 2020. aasta strateegias on kolm vastastikku tugevdavat prioriteeti:

- arukas majanduskasv: teadmiste- ja innovatsioonipõhise majanduse arendamine;
- jätkusuutlik majanduskasv: ressursitõhusama, loodussäästlikuma ja konkurentsivõimelisema majanduse edendamine;
- kaasav majanduskasv: kõrge tööhõivetasemega majanduse tugevdamine, et tagada sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus.

EL peab selgusele jõudma, kuhu ta soovib aastaks 2020 jõuda. Sellega seoses teeb komisjon ettepaneku kehtestada ELi jaoks järgmised peamised eesmärgid:

- 75 % elanikkonnast vanuses 20-64 aastat peab olema tööga hõivatud;
- 3 % ELi SKPst tuleb investeerida teadus- ja arendustegevusse;
- täita tuleb kolm kliima- ja energiaalast eesmärki (20 %, 20 %, 20 %) (sealhulgas heitkoguste vähendamise künnise suurendamine 30 %-ni, kui tingimused on sobivad);
- koolist väljalangenute osakaal peab jääma alla 10 % ning vähemalt 40% uuest põlvkonnast peab omandama kolmanda taseme hariduse;
- vaesuse ohus elavate inimeste arvu tuleks vähendada 20 miljoni (inimese) võrra.

Need eesmärgid on omavahel seotud ja on meie üldise edu pant. Selleks et iga liikmesriik kujundaks Euroopa 2020. aasta strateegiat vastavalt oma konkreetsele olukorrale, teeb komisjon ettepaneku ELi eesmärkide ülevõtmiseks riiklikesse eesmärkidesse ja kavadesse.

Eespool esitatud eesmärgid esindavad aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu kolme prioriteeti, kuid need ei ole ammendavad: kindlasti on nende toetamiseks vaja tervet rida meetmeid riiklikul, ELi ja rahvusvahelisel tasandil. Komisjon käivitab seitse suurprojekti, et kiirendada iga prioriteetse valdkonna edusamme:

- „Innovatiivne liit,” mille eesmärk on parandada teadustegevuse ja innovatsiooni raamtingimusi ja rahastamist, et tagada uuenduslike ideede kasutuselevõtt majanduskasvu ja töökohti loovate toodete ja teenuste arendamisel.
- „Noorte liikuvus,” mille eesmärk on parandada haridussüsteemide tulemusi ja lihtsustada noorte sisenemist tööturule.

- „Euroopa digitaalne tegevuskava,” mille eesmärk on kiirendada kiire internetiühenduse kasutuselevõttu ja võimaldada ühtsest digitaalsest turust kasu saada kodumajapidamistel ja ettevõtetel.
- „Ressursitõhus Euroopa,” mille eesmärk on aidata kaotada majanduskasvu ja ressursside kasutamise vaheline seos, toetada üleminekut vähem CO₂-heiteid tekitavale majandusele, suurendada taastuvate energiaallikate kasutamist, ajakohastada transpordisektorit ja edendada energiatõhusust.
- „Üleilmastumise ajastu uus tööstuspoliitika,” mille eesmärk on parandada ärikeskkonda, eriti VKEde puhul, ning toetada tugeva, jätkusuutliku ja maailma tasandil konkurentsivõimelise tööstusbaasi loomist.
- „Uute oskuste ja töökohtade tegevuskava,” mille eesmärk on ajakohastada tööturgusid ja julgustada inimesi kogu eluea jooksul oma oskusi edasi arendama, suurendades seeläbi nende tööturul osalemist ja viies omavahel paremini vastavusse tööjõu pakkumise ja nõudluse, sealhulgas tööjõu liikuvuse kaudu.
- „Euroopa vaesusevastase võitluse platvorm,” et tagada sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus selliselt, et majanduskasvust ja töökohtade loomisest tõusev kasu jaguneks laiemalt ning võimaldaks vaesuse ja sotsiaalse tõrjutusega kokkupuutuvatel inimestel elada väärikalt ja võtta aktiivselt osa ühiskonnaelust.

Need seitse suurprojekti nõuavad jõupingutusi nii ELilt kui ka liikmesriikidelt. ELi tasandi instrumendid, eriti ühtne turg, finantshoovad ja välispoliitika vahendid võetakse täielikult kasutusele kitsaskohtade kõrvaldamiseks ja Euroopa 2020. aasta eesmärkide saavutamiseks. Esmase prioriteedina kaardistab komisjon selle, mida tuleb teha usaldusväärse väljumisstrateegia väljatöötamiseks, finantssüsteemi reformi jätkamiseks, eelarve konsolideerimiseks pikaajalise majanduskasvu tagamise eesmärgil ning kooskõlastamise tugevdamiseks majandus- ja rahaliidu raames.

Tulemuste saavutamiseks on vaja majanduse paremat juhtimist. Euroopa 2020. aasta strateegia tugineb kahele sambale: eespool osutatud temaatiline lähenemisviis, mis hõlmab prioriteete ja peamisi eesmärke, ning liikmesriikide aruandlus, mis aitab liikmesriikidel välja töötada strateegiaid jätkusuutliku majanduskasvu ja riigi rahanduse taastamiseks. ELi tasandil võetakse vastu koondsuunised, mis hõlmavad ELi prioriteete ja eesmärke. Liikmesriikidele adresseeritakse riigipõhised soovitusel. Lisaks võidakse poliitika kohta teha hoiatusi, kui liikmesriik ei reageeri nõuetekohaselt. Euroopa 2020. aasta strateegia aruanded ning stabiilsuse ja kasvu pakti hinnang koostatakse samaaegselt, kuid kõnealused kaks instrumenti hoitakse eraldi ja tagatakse pakti terviklikkus.

Euroopa Ülemkogul lasub uue strateegia eest täielik vastutus. Komisjon jälgib eesmärkide saavutamisel tehtud edusamme, lihtsustab kogemuste vahetamist ja teeb vajalikke ettepanekuid tegevuse suunamiseks ja ELi suurprojektide edendamiseks. Euroopa Parlament on juhtiv jõud kodanike mobiliseerimisel ja kasutab oma volitusi peamiste algatuste kaasseadusandjana. Partnerlusel põhinev lähenemisviis peaks hõlmama ka ELi komiteesid, riiklikke parlamente, kohalikke ja piirkondlikke ametiasutusi, tööturu osapooli, sidusrühmi ja kodanikuühiskonda, et kaasata kõik visiooni kujundamisse.

Komisjon teeb ettepaneku, et Euroopa Ülemkogu kiidaks märtsikuu kohtumisel heaks strateegia üldise lähenemisviisi ja ELi peamised eesmärgid ning annaks juunikuu kohtumisel heakskiidu strateegia üksikasjalikele parameetritele, sealhulgas koondsuunistele ja riiklikele eesmärkidele. Komisjon ootab ka Euroopa Parlamendi seisukohti ja tuge, et tagada Euroopa 2020. aasta strateegia edu.

1. MUUDATUSTE TEGEMISE AEG

Kriis on hävitanud hiljutised edusammud

Hiljutine majanduskriis on meie põlvkonnale esimene omataoline. Viimase kümne aasta jooksul püsinud majanduskasv ja pidev uute töökohtade loomine on tagasilanguses – meie SKP vähenes 2009. aastal 4 % võrra, tööstuslik tootmine langes 1990. aastate tasemele ja 23 miljonit inimest ehk 10 % meie tööealisest elanikkonnast on praegu ilma tööta. Kriis on olnud suureks šokiks miljonitele kodanikele ja näidanud meie majandussüsteemi olulisi puudujääke.

Kriis raskendab ka tulevase majanduskasvu tagamist. Meie finantssüsteemi ebakindel olukord pärsib majanduse elavnemist, kuna ettevõtjatel ja kodumajapidamistel on keeruline vahendeid laenata, kulutada ja investeerida. Meie riikide rahandus on tõsiselt kannatada saanud ning selle tulemusena ulatub eelarvepuudujääk keskmiselt 7 %-ni SKPst ja võlatase ületab 80 % SKPst. Kaks aastat kestnud kriis on hävitanud kahekümne aasta jooksul eelarve konsolideerimiseks tehtud jõupingutuste tulemused. Kriis on halvanud meie kasvupotentsiaali. Mitmed investeerimiskavad, võimekused ja ideed võivad nüüd ebakindluse, vähese nõudluse ja rahastamise puudumise tõttu jääda ellu rakendamata.

Selgunud on Euroopa struktuurilised nõrkused

Esmaseks ülesandeks on kriisist väljumine, kuid olulisimaks ülesandeks on loobuda soovist taastada kriisieelne olukord. Isegi enne kriisi oli Euroopas mitu valdkonda, mis võrreldes ülejäänud maailmaga ei arenenud edasi piisavalt kiiresti:

- Euroopa keskmine kasvumäär on olnud meie peamiste majanduspartneritega võrreldes struktuuriliselt madalam ja selle peamiseks põhjuseks on tootlikkuse taseme erinevus, mis on viimase kümne aasta jooksul aina suurenenud. See tuleneb suurel määral erinevustest ettevõtlusstruktuuris, teadus- ja arendustegevusse ja innovatsiooni tehtavate investeeringute väikesest mahust, teatava ühiskonnaosa vastumeelsusest innovatsiooni suhtes, info- ja kommunikatsioonitehnoloogiate ebatõhusast kasutamisest, turulepääsu tõketest ning ettevõtluskeskkonna vähesest dünaamilisusest;
- hoolimata tehtud edusammudest on Euroopa tööhõivemäär (20–64-aastase inimeste hulgas keskmiselt 69 %) muu maailmaga võrreldes siiski märkimisväärselt madalam. Kui töötavate meeste osakaal on 76 %, siis töötavaid naisi on ainult 63 %. Kui Ameerika Ühendriikides ja Jaapanis töötab eakamatest (55–64 eluaastat) üle 62 %, siis Euroopas on vastav näitaja ainult 46 %. Lisaks on eurooplaste tööaeg Ameerika Ühendriikide või Jaapaniga võrreldes keskmiselt 10 % võrra lühem;
- rahvastik vananeb üha kiiremini. Kuna beebibuumi põlvkond jääb pensionile, hakkab ELi tööealine elanikkond alates 2013. või 2014. aastast vähenema. Üle 60 aasta vanade inimeste arv suureneb praegu kaks korda kiiremini kui enne 2007. aastat – igal aastal suureneb see ligikaudu kahe miljoni võrra, samas kui varem suurenes see ainult ühe miljoni võrra. Töötava elanikkonna vähenemine ja pensionäride osakaalu suurenemine panevad meie sotsiaalhoolekandesüsteemidele täiendava koorma.

Üleilmsed probleemid muutuvad aina tõsisemaks

Samal ajal kui Euroopa peab kõrvaldama oma struktuurilisi puudujääke, muutub maailm kiiresti ja on järgmise aastakümne lõpuks praegusest sootuks erinev:

- meie majandussüsteemid on üksteisega üha enam seotud. Euroopa on ka edaspidi üks avatumaid majandussüsteeme maailmas, kuid konkurents, mida pakuvad arenenud majandusega ja tärkava turumajandusega riigid, on muutunud üha tihedamaks. Sellised riigid nagu Hiina ja India teevad märkimisväärseid investeeringuid teadustöösse ja tehnoloogiasse, et nende tööstusharude koht väärtusahelas paraneks ja nad saaksid siseneda maailma majandusse. Selline areng avaldab meie teatavatele majandussektoritele küll konkurentsipurvet, kuid pakub ka mitmeid võimalusi. Osutatud riikide arenedes avanevad uued turud paljudele Euroopa ettevõtjatele;
- üleilmset rahandust on vaja veel tugevdada. Kogu maailmas valitsenud hõlbus laenusamine, lühiajaline lähenemisviis ja ülemääraste riskide võtmine finantsturgudel õhutas spekulatiivset käitumist, mis tõi kaasa pulbitseva majanduskasvu ja märkimisväärse ebavõrdsuse. Euroopa on kaasatud selliste üleilmsete lahenduste otsimisse, mis tagaksid finantssüsteemi tõhususe ja jätkusuutlikkuse;
- kliimaprobleemid ja ressursside nappus nõuavad drastilisi meetmeid. Suur sõltuvus fossiilkütustest (näiteks naftast) ja toorainete ebatõhus kasutamine põhjustavad meie tarbijatele ja ettevõtjatele kahjulikke ja kulukaid hinnašokke, ohustades sel moel meie majanduslikku turvalisust ja soodustades kliimamuutusi. Maailma rahvastiku suurenemine kuuelt miljardilt üheksa miljardi inimeseni suurendab üleilmset konkurentsi seoses loodusvaradega ja survet keskkonnale. EL peab kliimamuutuste probleemile üleilmset lahendust otsides kaasama ka edaspidi sellesse ülejäänud maailma ning samal ajal rakendama kogu liidu territooriumil oma kokkulepitud kliima- ja energiateegiat.

Euroopa peab majanduslanguse ärahoidmiseks tegutsema

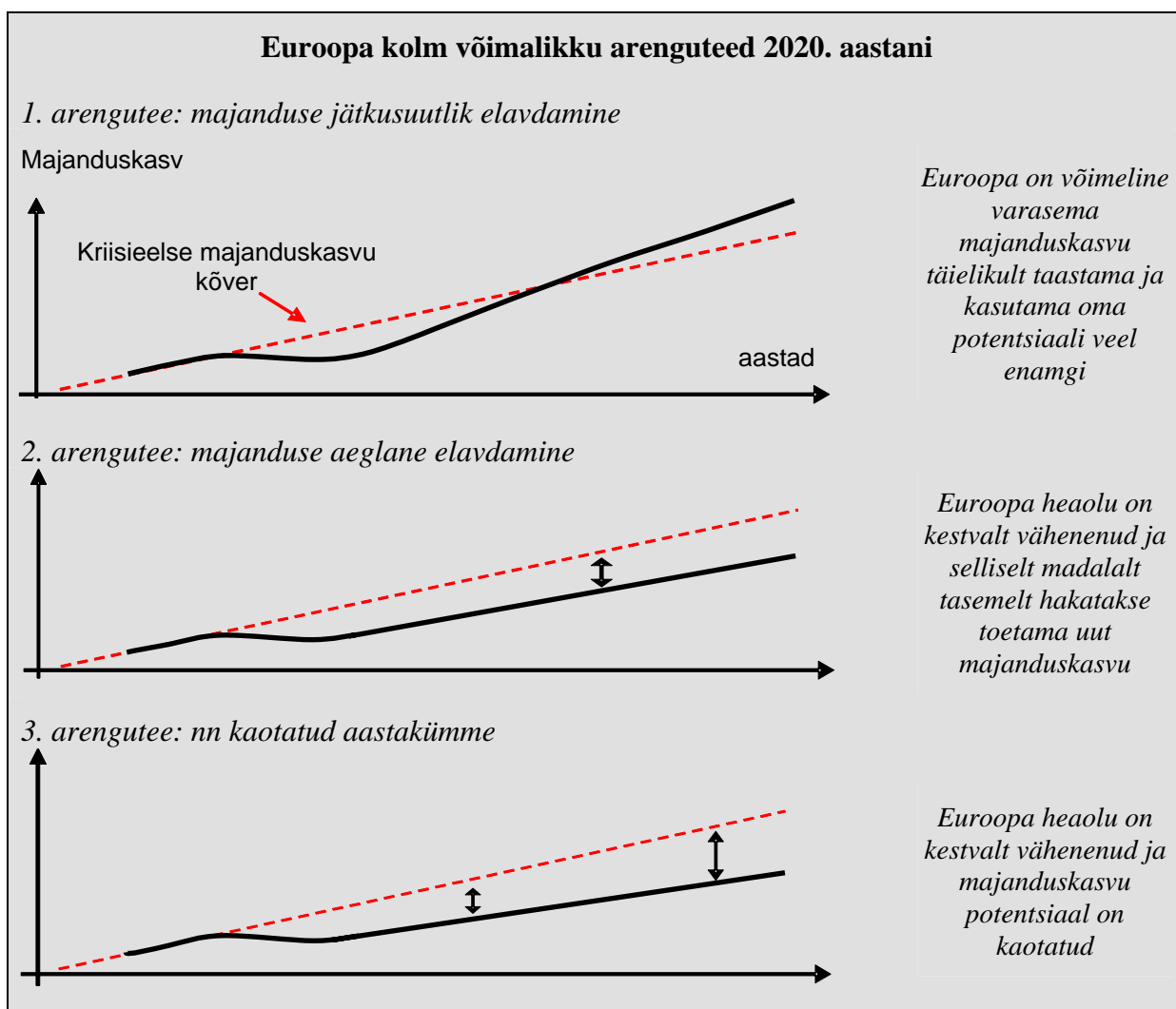
Praegusest kriisist oleme saanud mitu kogemust:

- ELi 27 majandussüsteemi on vastastikku äärmiselt sõltuvad: kriis alahinnati riiklike majandussüsteemide, eelkõige euroala tihedaid sidemeid ja mõju levikut. Nagu on näidanud hiljutised sündmused, mõjutavad ühe riigi reformid või nende puudumine kõikide ülejäänud riikide olukorda. Lisaks on kriisi ja riiklike kulutuste range piiramise tõttu teatavatel liikmesriikidel senisest keerulisem rahastada piisaval määral põhiinfrastruktuuri sellistes valdkondades nagu transport ja energeetika, et arendada nende endi majandussüsteemi ja osaleda täielikult siseturul;
- ELi sisene koordineerimine annab tulemusi: kriisile reageerimine näitas, et üheskoos tegutsemine annab märkimisväärselt tõhusamaid tulemusi. Seda tõestasid pangandussüsteemi stabiliseerimiseks võetud ühismeetmed ja Euroopa majanduse elavdamise kava vastuvõtmine. Maailmas ei saa ükski riik üksinda tegutsedes probleeme tõhusalt lahendada;
- EL annab rahvusvahelisel tasandil lisaväärtust. EL mõjutab üleilmseid poliitikaotsuseid ainult juhul, kui ta tegutseb ühiselt. ELi tugevam esindamine väljaspool liidu piire peab käima käsikäes sisemise koordineerimise suurendamisega.

Kriis ei ole ühekordne hoop, mis võimaldab meil jätkata oma tavapärast tegevust. Liit peab lahendama probleeme, mis on majanduslanguse eelse ajaga võrreldes keerulisemad, kuid tegutsemisruum on samal ajal piiratud. Ka ülejäänud maailm otsib lahendusi. G20 suurenenud roll näitab areneva majandusega riikide majandusliku ja poliitilise võimu kasvu.

Euroopa peab tegema selge, kuid raske valiku. Ühe võimalusena tuleb asuda ühiselt lahendama majanduse kohest elavdamist takistavaid ja muid pikaajalisi probleeme, nagu üleilmastumine, ressursside nappus ja elanikkonna vananemine, et heastada hiljutised tagasilangused, taastada konkurentsivõime, suurendada tootlikkust ja suunata EL tagasi teele jõukuse suunas (majanduse jätkusuutlik elavdamine).

Teise võimalusena võib jätkata aeglaseid ja suurel määral koordineerimata reforme ning riskida heaolu püsiva kaotuse ja tagasihoidliku majanduskasvuga (majanduse aeglane elavdamine), mis võib kaasa tuua kõrge töötusemäära ja sotsiaalse kitsikuse ning ELi tähtsuse suhtelise languse rahvusvahelisel tasandil (nn kaotatud aastakümne).

Euroopa suudab edu saavutada

Euroopal on mitmeid tugevusi: näiteks andekas ja loov elanikkond, tugev tööstusbaas, elujõuline teenindussektor, jõudsalt edenev kvaliteetne põllumajandussektor, tugevad meretraditsioonid, ühtne

turg ja ühisraha ning positsioon maailma suurima kaubandusblokina ja välismaiste otseinvesteeringute peamise sihtkohana. Samuti on meie tugevuseks olulised väärtused, demokraatlikud institutsioonid, püüe majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse ning solidaarsuse poole, keskkonnasäästlikkus, kultuuriline mitmekesisus ning sooline võrdõiguslikkus. Mitmed liikmesriigid kuuluvad maailma kõige innovatiivsemate ja arenenumate majandussüsteemide hulka. Ometi on Euroopa edu võtmeks ühine tegutsemine liiduna.

EL ja tema liikmesriigid on varemgi suutnud oluliste sündmustega toime tulla. 1990. aastatel käivitas Euroopa maailma suurima, ühisrahale tugineva ühtse turu. Alles paar aastat tagasi, kui uued liikmesriigid ühinesid liiduga ja teised alustasid teed liikmesuse suunas või tihendasid oma suhteid liiduga, tehti lõpp Euroopa jagunemisele. Kahe viimase aasta jooksul, st kriisi kõrghetkel Euroopa majanduse elavdamise kava raames võetud ühismeetmed aitasid ära hoida majanduse kokkuvarisemise. Samal ajal aitasid meie sotsiaalhoolekandesüsteemid kaitsta inimesi veelgi suurematesse raskustesse sattumise eest.

Euroopa on võimeline kriisilukorras tegutsema ning kohandama oma majandust ja ühiskonda. Praegu ongi eurooplaste jaoks muudatuste tegemise aeg, et tulla toime kriisi mõjuga, kõrvaldada Euroopa struktuurilised nõrkused ja lahendada järjest tõsisemaid üleilmseid probleeme.

Sel viisil tegutsedes tuleb kriisist väljumisega siseneda uude majandussüsteemi. Selleks et nii meie põlvkond kui ka tulevased põlvkonnad saaksid edaspidigi kõrge vanuseni nautida kvaliteetset elu, mis on tagatud Euroopa unikaalse sotsiaalmudeliga, peame praegu võtma meetmeid. Selleks et muuta EL arukaks, jätkusuutlikuks ja kaasavaks majandussüsteemiks, mida iseloomustab kõrge tööhõive- ja tootlikkuse määr ning sotsiaalne ühtekuuluvus, vajame strateegiat. Seda eesmärki täidab Euroopa 2020. aasta strateegia, mis on mõeldud kõikidele liikmesriikidele, võttes arvesse nende erinevaid vajadusi, lähtepositsioone ja riiklikke eripärasid, et edendada nende kõikide majanduskasvu.

2. ARUKAS, JÄTKUSUUTLIK JA KAASAV MAJANDUSKASV

Millisena me soovime Euroopat 2020. aastal näha?

Euroopa 2020. aasta strateegias peaksid kesksel kohal olema kolm prioriteeti¹:

- arukas majanduskasv – välja arendada teadmiste ja innovatsioonile tuginev majandussüsteem;
- jätkusuutlik majanduskasv – edendada senisest ressursitõhusamat, loodussäästlikumat ja konkurentsivõimelisemat majandussüsteemi;
- kaasav majanduskasv – tugevdada kõrge tööhõivemääraga ning majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust toetavat majandussüsteemi.

Nimetatud kolm prioriteeti täiendavad üksteist vastastikku ja loovad kujutluse Euroopa 21. sajandi sotsiaalsest turumajandusest.

---

¹ Nimetatud prioriteete tunnustati laialdaselt komisjoni korraldatud avaliku konsultatsiooni raames. Üksikasjad konsultatsiooni raames esitatud arvamuste kohta on esitatud veebisaidil http://ec.europa.eu/eu2020/index_en.htm

Selleks et suunata oma jõupingutusi ja jälgida tehtud edusamme, on jõutud üksmeelsele arvamusele, et EL peaks ühiselt kokku leppima piiratud hulgas peamistes eesmärkides 2020. aastaks. Sellised eesmärgid peaksid toetama arukat, jätkusuutlikku ja kaasavat majanduskasvu, olema mõõdetavad ja arvestama liikmesriikide erinevat olukorda ning nende aluseks peavad võrdlemise eesmärgil olema piisavalt usaldusväärsed andmed. Eespool nimetatut arvesse võttes on välja valitud järgmised eesmärgid, mille saavutamine on edu saavutamiseks 2020. aastaks olulise tähtsusega:

- 20–64-aastaste inimeste tööhõivemäär tuleks suurendada praegusest 69 %-st vähemalt 75 %-ni, sealhulgas tuleks suurendada naiste ja eakate tööhõivemäär ning integreerida rändajaid tööjõuturule senisest paremini;
- ELi kehtiv eesmärk on investeerida teadus- ja arendustegevusse 3 % SKP-st. Sellise eesmärgi puhul on pööratud küll tähelepanu vajadusele investeerida nii avaliku kui ka erasektori kaudu teadus- ja arendustegevusse, kuid seejuures keskendutakse enam sisendile kui mõjule. On selge, et ELis on vaja erasektori teadus- ja arendustegevuse tingimusi parandada, mida käesolevas strateegias kavandatud meetmetega ka tehakse. Samuti on selge, et kui vaadata teadus- ja arendustegevust koos innovatsiooniga, saaksime investeerida senisest rohkematesse valdkondadesse, mis oleks majandustegevuse ja tootlikkuse tõukejõu seisukohast asjakohasem. Komisjon teeb ettepaneku säilitada kehtiv 3 %-line eesmärk ja töötab praegu välja näitajat, mis kajastaks teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni intensiivsust;
- vähendada kasvuhoonegaaside heitkogust 1990. aasta tasemega võrreldes vähemalt 20 % võrra või sobivate tingimuste korral² 30 % võrra ning suurendada taastuvate energiaallikate osakaalu meie energia lõpptarbimises 20 %-ni ja energiatõhusust 20 % võrra;
- koolist väljalangevuse probleemi käsitlev haridustasemega seotud eesmärk on vähendada koolist väljalangevuse määra praegusest 15 %-st 10 %-ni ning samal ajal suurendada kolmanda taseme haridusega 30–34-aastaste inimeste osakaalu 2020. aastaks 31 %-st vähemalt 40 %-ni;
- allpool riiklikku vaesuspiiri elavate eurooplaste arvu tuleks vähendada 25 % võrra, päästes vaesusest rohkem kui 20 miljonit inimest³.

Nimetatud eesmärgid on omavahel seotud. Näiteks parandab parem haridustase tööalast konkurentsivõimet ja suurenenud tööhõive aitab kaasa vaesuse vähenemisele. Teadus- ja arendustegevuse ning innovatsioonisutlikkuse suurenemine kõikides majandussektorites koos ressursside suurema tõhususega parandab konkurentsivõimet ja ergutab töökohtade loomist. Investeerimine senisest puhtamatesse, vähem CO₂-heiteid tekitavatesse tehnoloogiatesse aitab hoida meie keskkonda, võidelda kliimamuutuste vastu ning luua uusi ettevõtlus- ja tööhõivevõimalusi. Me peaksime kogu oma tähelepanu suunama nimetatud eesmärkide saavutamisele. Selleks et saavutada nimetatud eesmärkide raames kokkuvõtlikult esitatud tulemusi, on vaja tugevat juhtimist, pühendumist ja tõhusat rakendusmehhanismi, et muuta ELis hoiakuid ja tavasid.

---

² 10.–11. detsembril 2009. aastal kokku tulnud Euroopa Ülemkogu jõudis järeldusele, et osana 2012. aasta järgset perioodi käsitlevast üleilmsest kokkuleppest kordab EL oma tingimuslikku pakkumist vähendada 2020. aastaks kasvuhoonegaaside heitkoguseid 1990. aastaga võrreldes 30 % võrra, eeldusel et teised arenenud riigid võtavad endale võrreldavaid heitkoguste vähendamise kohustusi ning et arengumaad panustavad piisavalt vastavalt oma kohustustele ja võimalustele.

³ Riiklik vaesuspiir on 60 % iga liikmesriigi keskmisest kasutada jäävast tulust.

Esitatud eesmärgid on näitlikud, mitte ammendavad. Need kajastavad komisjoni üldist seisukohta seoses soovitud põhiparameetritega ELis 2020. aastal, kuid ei ole mõeldud kõigile sobima. Iga liikmesriik on erinev ja 27 liikmesriigist koosnev EL on praegu mitmekesisem kui ta oli 10 aastat tagasi. Komisjon on seisukohal, et hoolimata arengutaseme ja elatustaseme erinevustest, on kavandatud eesmärgid asjakohased nii vanadele kui ka uutele liikmesriikidele. Investeeringute teadus- ja arendustegevusse ning innovatsiooni, haridusse ja ressursitõhusatesse tehnoloogiatesse toob kasu nii traditsioonilistele sektoritele, maapiirkondadele kui ka kõrget kvalifikatsiooni nõudvatele teenustel põhinevatele majandussüsteemidele ning toetab majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust. Selleks et iga liikmesriik kohandaks Euroopa 2020. aasta strateegiat vastavalt oma konkreetsele olukorrale, teeb komisjon ettepaneku sõnastada need ELi eesmärgid riiklike eesmärkidena ja strateegiatena, mis vastaksid iga liikmesriigi praegusele olukorrale ja soovitud tulemustele, mida ta on võimeline saavutama ühe osana ELi laiemast jõupingutusest nimetatud eesmärkide suunas. Lisaks liikmesriikide pingutustele teeb komisjon ettepaneku võtta ELi tasandil mitmeid kaugeleulatuvaid meetmeid, et suunata EL uuele teele senisest jätkusuutlikuma majanduskasvu poole. ELi ja liikmesriikide jõupingutused peaksid olema üksteist tugevdavad.

Arukas majanduskasv – teadmiste ja innovatsioonile tuginev majandussüsteem

Arukas majanduskasv tähendab teadmiste ja innovatsiooni kui meie tulevase majanduskasvu tõukejõu tugevdamist. Selleks tuleb parandada hariduse kvaliteeti, suurendada teadustöö tulemuslikkust, edendada innovatsiooni ja teadmussiiret üle kogu liidu, kasutada täielikult ära info- ja kommunikatsioonitehnoloogiaid ning tagada, et innovatiivsete ideede alusel töötatakse välja uued tooted ja teenused, mis edendaksid majanduskasvu ja looksid kvaliteetseid töökohti ning aitaksid lahendada nii Euroopa kui ka üleilmseid ühiskondlikke probleeme. Edu saavutamiseks tuleb tegevuses tugineda ettevõtlusele ja rahandusele ning keskenduda kasutajate vajadustele ja turuvõimalustele.

Euroopa peab tegutsema järgmistes valdkondades:

- innovatsioon: Euroopa suunab teadus- ja arendustegevusse peamiselt erainvesteeringute väiksema mahu tõttu vähem vahendeid (2 %) kui Ameerika Ühendriigid (2,6 %) ja Jaapan (3,4 %). Oluline ei ole mitte ainult teadus- ja arendustegevusse suunatud absoluutsumma: Euroopa peab keskenduma teadusuuringutele eraldatud vahendite mõjule ja struktuurile ning parandama ELis erasektori teadus- ja arendustegevuse tingimusi. Meie kõrgtehnoloogiaettevõtjate väiksem osakaal selgitab suuresti meie mahajäämust Ameerika Ühendriikidest;
- haridus, koolitus ja elukestev õpe: ühel neljandikul kõikidest õpilastest on kehv lugemisoskus ning üks seitsmendik noortest jätab haridus- ja koolitustee pooleli liiga vara. Ligikaudu 50 % noortest saavutavad keskmise kvalifikatsioonitaseme, mis sageli ei vasta siiski tööturu vajadustele. Kõrgharidus on Euroopas vähem kui ühel kolmandikul 25–34-aastastest inimestest, samas kui Ameerika Ühendriikides on see näitaja 40 % ja Jaapanis 50 %. Shanghai indeksi järgi kuuluvad ainult kaks Euroopa ülikooli maailma 20 tippülikooli hulka;
- digitaalühiskond: info- ja kommunikatsioonitehnoloogia üleilmse nõudluse turuväärtus ulatub 2 000 miljardi euroni, kuid Euroopa ettevõtjate osa on selles ainult üks neljandik. Euroopa mahajäämust on näha ka nii kiire interneti valdkonnas, mis mõjutab tema

innovatsioonisuutlikkust, eriti maapiirkondades, kui ka teadmiste elektroonilises levitamises ning kaupade ja teenuste elektroonilises turustamises.

Arukat majanduskasvu käsitleva prioriteedi raames ergutatakse Euroopa innovatsioonisuutlikkust, parandatakse õpitulemusi, haridust pakkuvate asutuste kvaliteeti ja kõnealuste asutuste tulemusi ning kasutatakse ära digitaalühiskonna majanduslikud ja sotsiaalsed hüved. Asjaomast poliitikat tuleks rakendada nii piirkondlikul, riiklikul kui ka ELi tasandil.

Suurprojekt „Innovatiivne liit”

Suurprojekti eesmärk on lahendada teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni poliitika raames meie ühiskonna probleeme sellistes valdkondades nagu kliimamuutused, energia- ja ressursitõhusus, tervishoid ning elanikkonna vananemine. Tugevdada tuleks kõiki innovatsiooniahela lülisid alates alusuuringutest kuni turustuseni.

ELi tasandil töötab komisjon selle nimel, et:

- kujundada lõplikult välja Euroopa teadusruum, töötada välja strateegiliste teadusuuringute programm, milles keskendutakse sellistele valdkondadele nagu energiapõlvkond, transport, kliimamuutused ja ressursitõhusus, tervishoid ja vananemine, keskkonnasõbralikud tootmismeetodid ja maa korraldus, ning edendada programmitööd liikmesriikide ja piirkondadega;
- parandada ettevõtluses innovatsiooni raamtingimusi (st kehtestada ELi ühtne patent ja luua spetsialiseeritud patendikohus, ajakohastada autoriõiguste ja kaubamärkide raamistikku, parandada väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (edaspidi „VKE”) intellektuaalomandi kaitset, kiirendada koostalitlusstandardite kehtestamist, parandada juurdepääsu kapitalile ning kasutada täielikult ära nõudlusega seotud poliitikavaldkondi, näiteks avaliku sektori hangete ja aruka reguleerimise kaudu);
- luua ELi ja liikmesriikide vahel Euroopa innovatsioonialased partnerlused, et kiirendada tuvastatud probleemide lahendamiseks vajalike tehnoloogiate väljatöötamist ja kasutuselevõttu. Esimesed sellised partnerlused hõlmavad biomajanduse väljaarendamist 2020. aastaks, Euroopa tööstust kujundavaid tehnoloogiaid ning tehnoloogiaid, mis võimaldavad eakatel toime tulla kõrvalise abita ja olla ühiskonnas aktiivsed;
- tugevdada ja arendada innovatsiooni toetamise eesmärgil edasi ELi vahendite (näiteks struktuurifondide, maaelu arengu fondide, teadus- ja arendustegevuse raamprogrammi, konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammi, Euroopa energiatehnoloogia strateegilise kava) rolli, sealhulgas tihendada selleks koostööd Euroopa Investeerimispingaga, lihtsustada haldusmenetlusi, et hõlbustada eelkõige VKEde juurdepääsu rahastamisele, ning luua teerajajatele innovatsiooni stimuleerivad, CO₂-turuga seotud mehhanismid;
- edendada teadmuspartnerlust, tugevdada sidemeid hariduse, ettevõtluse, teadustöö ja innovatsiooni vahel, sealhulgas Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi kaudu, ning edendada ettevõtlust uute innovatiivsete ettevõtjate ergutamise kaudu.

Riiklikul tasandil peavad liikmesriigid tegema järgmist:

- reformida riiklikke (ja piirkondlikke) teadus- ja arendustegevuse ning innovatsioonisüsteeme, et edendada tippteadmisi ja arukat spetsialiseerumist, tugevdada ülikoolide, teadlaste ja ettevõtjate koostööd, rakendada ühist programmitööd, edendada piiriülest koostööd valdkondades, kus EL annab lisaväärtuse, ja kohandama riiklikke rahastamismenetlusi sellele vastavalt ning tagama tehnoloogiate leviku üle kogu ELi territooriumi;
- tagama piisava arvu loodusteaduste, matemaatika- ja tehnikaerialade lõpetajaid ning pöörama koolide õppekavades loovuse, innovatsiooni ja ettevõtlusega seotud aspektidele senisest enam tähelepanu;
- seadma esikohale teadmistesse tehtavad investeeringud, kasutades selleks muu hulgas maksusoodustusi ja muid rahastamisvahendeid, et soodustada teadus- ja arendustegevusse suunatavaid erainvesteeringuid.

Suurprojekt „Noorte liikuvus”

Suurprojekti eesmärk on suurendada heade tulemuste ja võrdsete võimaluste kaudu kõrgharidust pakkuvate Euroopa asutuste tulemuslikkust ja muuta need rahvusvaheliselt senisest atraktiivsemaks ning parandada ELis kõikide haridus- ja koolitustasemetel üldist kvaliteeti, edendades selleks õpilaste ja praktikantide liikuvust.

ELi tasandil töötab komisjon selle nimel, et:

- integreerida ELi vahetus-, ülikooli- ja teadusprogramme (nagu Erasmus, Erasmus Mundus, Tempus ja Marie Curie) ja tõhustada neid ning siduda osutatud programmid riiklike programmide ja vahenditega;
- kiirendada kõrghariduse uuendamiskava rakendamist (õppekavad, juhtimine ja rahastamine), võrreldes sealhulgas ülikoolide tulemuslikkust ja õpitulemusi üleilmsel tasandil;
- uurida ettevõtluse edendamise võimalusi noorte spetsialistide vahetusprogrammide kaudu;
- edendada mitteformaalse ja informaalset õppimise tunnustamist;
- koostada noorte tööhõivet käsitlev raamistik, milles esitatakse poliitika noorte töötuse vähendamiseks. Selline raamistik peaks liikmesriikide ja sotsiaalpartnerite tegevuse toel aitama praktika, täiendõppe või muu töökogemuse pakkumise kaudu kaasa noorte sisenemisele tööturule, ning sisaldama kava („Sinu esimene EURESi abil saadud töö”), mille eesmärk on suurendada liikuvuse soodustamise kaudu ELis noorte töövõimalusi.

Riiklikul tasandil peavad liikmesriigid tegema järgmist:

- tagama tõhusad investeeringud kõikidesse haridus- ja koolitustasemetesse (eelkoolist kuni kolmanda taseme hariduseni);
- parandama õpitulemusi, pöörates igale etapile (eelkool, esimese, teise ja kolmanda taseme haridus ning kutseharidus) tähelepanu integreeritud lähenemisviisi raames, arendades põhioskusi ja seades eesmärgiks koolist väljalangevuse määra vähendamise;
- suurendama haridussüsteemide avatust ja vastavust tööturu vajadustele, luues selleks riiklikud kvalifikatsiooniraamistikud ja pöörates õpitulemustele senisest suuremat tähelepanu;
- parandada integreeritud meetmete, st juhendamise, nõustamise ja praktika pakkumise abil noorte sisenemist tööturule.

Suurprojekt „Euroopa digitaalne tegevuskava”

Suurprojekti eesmärk on tagada jätkusuutlik majanduslik ja sotsiaalne kasu, mida annab kiirele ja ülikiirele internetile ning koostalitusvõimelistele rakendustele tuginev digitaalne ühtne turg, mis võimaldab pakkuda kõikidele eurooplastele 2013. aastaks juurdepääsu lairibaühendusele ja 2020. aastaks juurdepääsu veelgi kiiremale internetiühendusele (30 Mbit/s või kiirem) ning 50 %-le või enamale Euroopa kodumajapidamistest juurdepääsu kiiremale kui 100 Mbit/s internetiühendusele.

ELi tasandil töötab komisjon selle nimel, et:

- kehtestada stabiilne õiguslik raamistik, mis soodustaks investeeringuid avatud ja konkurentsivõimelisse kiire interneti infrastruktuuri ning sellega seotud teenustesse;
- töötada välja tõhus spektripoliitika;
- hõlbustada ELi struktuurifondide kasutamist käesoleva strateegia elluviimiseks;
- luua internetipõhisele infosisule ja võrguteenustele tõeliselt ühtne turg (näiteks piiriülesed ja turvalised ELi veebiteenused ning digitaalse infosisu turud, kus valitseb suur usaldus ja kindlus, tasakaalustatud reguleeriv raamistik koos selge õiguste süsteemiga, mitut territooriumi hõlmavate litsentside andmise edendamine, õiguste valdajate piisav kaitse ja neile piisava tasu maksmine ning aktiivne toetus Euroopa rikka kultuuripärandi digitaaliseerimisele) ning kujundada interneti üleilmsel haldamist;

- reformida teadus- ja innovatsioonifonde ning suurendada toetust info- ja kommunikatsioonitehnoloogia valdkonnale, et tugevdada Euroopa tehnoloogiaalast tugevust strateegiliselt olulistes valdkondades ning luua tingimused suure kasvupotentsiaaliga VKEdele uute turgude juhtimiseks, ning ergutada kõikides ettevõtlussektorites info- ja kommunikatsioonitehnoloogia alast innovatsiooni;
- laiendada juurdepääsu internetiühendusele ja aidata kõikidel Euroopa kodanikel seda kasutada, kehtestades selleks eelkõige digitaalset kirjaoskust ja internetile juurdepääsu toetavad meetmed.

Riiklikul tasandil peavad liikmesriigid tegema järgmist:

- koostama kiiret internetiühendust käsitlevad tegevusstrateegiad ja suunama muu hulgas struktuurifondide kaudu erainvesteeringutega täielikult katmata valdkondadesse riiklikud rahalised vahendid;
- kehtestama riiklike projektide koordineerimiseks õigusliku raamistiku, et vähendada võrgu levikuga seotud kulusid;
- toetama ajakohaste kättesaadavate võrguteenuste (näiteks e-valitsuse, internetipõhiste tervishoiuteenuste, aruka kodu, digitaalsete oskuste ja turvalisuse) kasutuselevõttu ja kasutamist.

Jätkusuutlik majanduskasv – edendada senisest ressursitõhusamat, loodussäästlikumat ja konkurentsivõimelisemat majandussüsteemi

Jätkusuutlik majanduskasv tähendab ressursitõhusa, jätkusuutliku ja konkurentsivõimelise majandussüsteemi ülesehitamist, Euroopa juhtiva rolli ärakasutamist uute protsesside ja tehnoloogiate, sealhulgas loodussäästlike tehnoloogiate väljatöötamiseks, info- ja kommunikatsioonitehnoloogiaid kasutavate arukate võrkude kasutuselevõtu kiirendamist, ELi tasandi võrgustike ärakasutamist ning tööstuse ja ettevõtjate, eelkõige VKEde konkurentsieeliste tugevdamist, õpetades tarbijaid väärtustama ressursitõhusust. Selline lähenemisviis aitab ELil olla vähem CO₂-heiteid tekitavas ja piiratud ressursidega maailmas edukas ning samal ajal vältida keskkonnakahjustusi, bioloogilise mitmekesisuse vähenemist ja ressurside pillavat kasutamist. Samuti toetab see majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust.

Euroopa peab tegutsema järgmistes valdkondades:

- konkurentsivõime: EL on suurendanud tänu kaubandusele oma jõukust, eksportides toodangut kogu maailma ning importides toorainet ja valmistoodangut. Kuna surve eksporditurgudele ja nõudlus aina enamate toorainete järele on kasvanud, peame oma konkurentsivõimet võrreldes peamiste kaubanduspartneritega tootlikkuse kasvu kaudu suurendama. Me peame tähelepanu pöörama oma suhtelisele konkurentsivõimele nii euroalal kui ka ELis laiemalt. EL oli küll üks esimesi loodussäästlike lahenduste väljatöötajaid, kuid peamised konkurendid, nimelt Hiina ja Põhja-Ameerika, on seda edumaad märkimisväärselt kahandanud. EL peaks loodussäästlike tehnoloogiate turul oma juhtpositsiooni säilitama, kuna see on vahend ressurside tõhusa kasutamise tagamiseks majandussüsteemis, ning samal ajal kõrvaldama oluliste võrguinfrastruktuuride kitsaskohad, suurendades sel viisil meie tööstusalast konkurentsivõimet;
- võitlus kliimamuutuste vastu: kliimaeesmärkide saavutamiseks on vaja heitkoguseid järgmisel aastakümnel märkimisväärselt vähendada ja teha seda kiiremini kui eelmisel aastakümnel, ning täielikult ära kasutada uute tehnoloogiate, nagu CO₂ kogumise ja sidumise potentsiaali. Ressurside kasutamise tõhustamine aitaks heitkoguseid märkimisväärselt piirata, hoida kokku vahendeid ja kiirendada majanduskasvu ning seda tuleks teha kõikides, mitte ainult heitemahukates majandussektorites. Samuti peame

tugevdama oma majandussüsteemide vastupanuvõimet kliimaga seotud riskidele ning suurendama katastroofide ennetamise ja nendele reageerimise suutlikkust;

- puhas ja tõhus energia: energiaeesmärke saavutamiseks saaks nafta- ja gaasiimporti 2020. aastaks vähendada 60 miljardi euro võrra. See ei tähendaks mitte ainult rahalist kokkuhoidu, vaid oleks oluline ka meie energiajulgeoleku seisukohast. Euroopa energiaturu integreerimiseks tehtavate täiendavate edusammude abil saaks SKP-d suurendada 0,6–0,8 % võrra. Kui saavutaksime ELi eesmärgi suurendada taastuvate energiaallikate osakaalu meie kogu energiatarbimises 20 %-ni, võiks see luua ELis rohkem kui 600 000 töökohta. Kui sellele lisaks suudetakse ka energiatõhusust suurendada 20 % võrra, tähendaks see rohkem kui 1 000 000 töökohta loomist.

Selle prioriteedi raames on vaja heitkoguste vähendamise kohustusi täita viisil, millega maksimeeritakse saadav kasu ja minimeeritakse kulud ning mille abil levitatakse innovatiivseid tehnoloogilisi lahendusi. Lisaks peaks meie eesmärgiks olema majanduskasvu ja energiatarbimise vahelise seose kaotamine ning ressursside kasutamise tõhustamine, kuna see annab Euroopale nii konkurentsieelise kui ka vähendab tema sõltuvust toorainete ja kaupade välismaistest allikatest.

Suurprojekt „Ressursitõhus Euroopa”

Suurprojekti eesmärk on toetada üleminekut ressursitõhusa ja senisest vähem CO₂-heidet tekitava majanduse suunas. Eesmärk on kaotada majanduskasvu ning ressursside ja energiatarbimise vaheline seos, vähendada CO₂-heitkogust ning suurendada konkurentsivõimet ja energiajulgeolekut.

ELi tasandil töötab komisjon selle nimel, et:

- kasutada ELi rahastamisvahendeid (näiteks vahendid maaelu arenguks, struktuurifondid, teadus- ja arendustegevuse programm, üleeuroopalised võrgud ning Euroopa Investeerimispank) sidusa rahastamisstrateegia raames, milles koondatakse ELilt ning liikmesriikide avalikult ja erasektorilt saadavad vahendid;
- tugevdada raamistikku turupõhiste vahendite (näiteks heitkogustega kauplemine, energia maksustamise läbivaatamine, riigiabi raamistik ja avaliku sektori loodussäästlike hangete senisest ulatuslikum rakendamine) kasutamiseks;
- esitada ettepanekud ajakohastada transpordisektorit ja vähendada selle CO₂-heidet, aidates sel viisil suurendada konkurentsivõimet. Seda saab teha erinevate meetmete, näiteks infrastruktuurimeetmete kaudu, nagu elektritranspordi võrguinfrastruktuuride varane kasutuselevõtt, arukad transpordisüsteemid, senisest parem logistika, püüd vähendada nii lennundus- ja merendusvaldkonna liiklusvahendite kui ka maanteeõidukite CO₂-heidet (sealhulgas käivitada oluline Euroopa energiasäästlike autode algatus, mis aitab eri teadusuuringute kaudu edendada uusi tehnoloogiaid, sealhulgas elektri- ja hübriidautosid), ühiste standardite kehtestamine ning vajaliku infrastruktuuritoe väljaarendamine;
- kiirendada kõrge Euroopa lisaväärtusega strateegiliste projektide rakendamist, et kõrvaldada kriitilised kitsaskohad, eelkõige piiriülestes lõikudes ja mitmeliigilise transpordi sõlmpunktides (linnad, sadamad, logistilised platvormid);
- kujundada lõplikult välja energia siseturg ja rakendada energiatehnoloogia strateegilist tegevuskava. Prioriteediks oleks ka taastuvate energiaallikate ühtse turu edendamine;
- esitada algatus Euroopa võrkude, sealhulgas üleeuroopaliste energiavõrgustike ajakohastamiseks Euroopa supervõrgu, arukate võrkude ja eelkõige taastuvate energiaallikate võrguühenduste suunas (struktuurifondide ja Euroopa Investeerimispannga toel). See hõlmab olulise strateegilise tähtsusega ELi infrastruktuuriprojektide edendamist Läänemere, Balkani, Vahemere ja Euraasia piirkonnas;

- vastu võtta läbivaadatud energiatõhususe tegevuskava ja rakendada seda ning edendada ressursitõhususe alast mahukat programmi (mille raames toetatakse VKEsid ning kodumajapidamisi), kasutades selleks struktuuri- ja muid fonde, et suurendada tulemuslike innovatiivsete investeerimisskeemide kaudu toimuvat rahastamist. See peaks aitama muuta tarbimis- ja tootmisharjumusi;
- kujundada visioon struktuuriliste ja tehnoloogiliste muudatuste kohta, mis on vajalikud, et minna 2050. aastaks üle senisest vähem CO₂-heidet tekitavale, ressursitõhusale ja kliimamuutustele vastupanuvõimelisele majandusele, mis võimaldab ELil saavutada heitkoguste vähendamise ja bioloogilise mitmekesisusega seotud eesmärged. Tuleb tagada, et katastroofide ennetamine ja nendele reageerimine ning ühtekuuluvus-, põllumajandus-, maaelu arengu ja merenduspoliitika aitavad eelkõige ressurside senisest tõhusamale kasutamisele tuginevate kohanemismeetmete kaudu võidelda kliimamuutuste vastu, toetades omakorda üleilmset toiduga kindlustatust.

Riiklikul tasandil peavad liikmesriigid tegema järgmist:

- kaotama keskkonnakahjulikud toetused, piirates selleks abivajajatele tehtavaid erandeid;
- kasutama turupõhiseid vahendeid, nagu maksusoodustused ja hanked, et kujundada tootmis- ja tarbimismeetodeid;
- arendama välja arukad, ajakohastatud ja täielikult omavahel ühendatud transpordi- ja energiainfrastruktuurid ning kasutama täielikult ära info- ja kommunikatsioonitehnoloogiaid;
- tagama ELi põhivõrgu raames infrastruktuuriprojektide koordineeritud rakendamine, mis on olulise tähtsusega ELi üldise transpordisüsteemi tõhustamiseks;
- tähelepanu pöörama transpordipoliitika linnamõõtmele, sest just selle mõõtme raames tekib palju ummikuid ja heiteid;
- kehtestama energiatarbimise ja ressurside kasutamise vähendamiseks regulatiivseid õigusnorme ja hoonete energiatõhususe standardeid ning kasutama turupõhiseid instrumente, nagu maksustamine, toetused ja hanked, ning investeerima struktuurifondide abil energiatõhusatesse üldkasutatavatesse hoonetesse ja jäätmete senisest tõhusamasse ringlussevõtmisse;
- õhutama energiasäästu vahendite kasutamist, mis võimaldaks suurendada energiamahukate (näiteks info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatele tuginevate) sektorite tõhusust.

Suurprojekt „Üleilmastumise ajastu uus tööstuspoliitika”

Majanduskriis on raskelt tabanud tööstust, eriti VKEsid, ning seepärast peavad kõik sektorid lahendama üleilmastumise kaasnevaid probleeme ning kohandama oma tootmisprotsesse ja tooteid vähem CO₂-heidet tekitava majandusega. Probleemide mõju on sektoriti erinev: mõned sektorid võivad taastuda, kuid teiste jaoks pakuvad sellised probleemid uusi ettevõtlusvõimalusi. Komisjon teeb tihedat koostööd eri sektorite sidusrühmadega (ettevõtjad, ametiühingud, akadeemilised ringkonnad, valitsusvälised ja tarbijaorganisatsioonid) ning koostab ajakohase tööstuspoliitika raamistiku, et toetada ettevõtlust, juhendada ja aidata tööstust kõnealuste probleemide lahendamisel, suurendada Euroopa toorme-, tööstus- ja teenindussektori konkurentsivõimet ning aidata neil kasutada üleilmastumise ja loodussäästliku majanduse võimalusi. Raamistikus käsitletakse üha rahvusvahelisema väärtusahela kõiki etappe alates juurdepääsust toorainetele kuni müüjijärgse teeninduseni.

ELi tasandil töötab komisjon selle nimel, et:

- kehtestada tööstuspoliitika, millega luuakse sobiv keskkond Euroopa tugeva, konkurentsivõimelise ja mitmekesise tööstusbaasi säilimiseks ja edasiarenemiseks ning mille raames toetatakse tööstussektorite muutumist senisest energia- ja ressursitõhusamaks;
- töötada välja tööstuspoliitika horisontaalne lähenemisviis, milles on ühendatud erinevad poliitikavahendid (näiteks arukas reguleerimine, avaliku sektori ajakohastatud hanked, konkurentsieskirjad ja standardimine);

- parandada ettevõtluskeskkonda, eelkõige VKEde oma, vähendades selleks Euroopas muu hulgas ettevõtlusega seotud tehingukulud, edendades klastreid ja suurendades taskukohast juurdepääsu rahastamisele;
- edendada raskustes olevate sektorite ümberkorraldamist tuleviku tegevusalade poole, paigutades sealhulgas oskused ümber uutesse kõrge kasvumääraga sektoritesse ja turgudele ning kasutades ELi riigiabi andmise korda ja/või Globaliseerumisega Kohanemise Fondilt saadavat toetust;
- edendada loodusressursside kasutamist vähendavaid tehnoloogiaid ja tootmismeetodeid ning suurendada investeeringuid ELi loodusvaradesse;
- edendada VKEde rahvusvahelistumist;
- tagada, et transpordi- ja logistikavõrgud pakuvad kogu liidu tööstusele tõhusat juurdepääsu nii ühtsele kui ka rahvusvahelisele turule;
- töötada välja tõhus kosmosepoliitika, et luua vahendid teatavate oluliste üleilmsete probleemide lahendamiseks ning eelkõige Galileo ja GMESi rakendamiseks;
- suurendada Euroopa turismisektori konkurentsivõimet;
- vaadata läbi õigusaktid, et toetada teenindus- ja tööstussektori muutumist senisest ressursitõhusamaks, sealhulgas tagada jäätmete senisest tõhusam ringlussevõtmine; täiustada Euroopas standardimist, et kasutada seoses Euroopa tööstuse pikaajalise konkurentsivõimega ära Euroopa ja rahvusvaheliste standardite potentsiaali. Eelkõige hõlmab see võimalusi avardavate oluliste tehnoloogiate turustamise ja kasutuselevõtu toetamist;
- uuendada ELi strateegiat, et suurendada ettevõtjate sotsiaalset vastutust kui olulist osa töötajate ja tarbijate pikaajalise usalduse tagamisel.

Riiklikul tasandil peavad liikmesriigid tegema järgmist:

- parandama ettevõtluskeskkonda, eelkõige innovatiivsete VKEde oma, muu hulgas avaliku sektori hangete kaudu, et stimuleerida innovatsiooni;
- parandama intellektuaalomandi õiguste jõustamise tingimusi;
- vähendama ettevõtjate halduskoormust ja parandama ettevõtlusalaste õigusaktide kvaliteeti;
- tegema tihedat koostööd eri sektorite sidusrühmadega (ettevõtjad, ametiühingud, akadeemilised ringkonnad, valitsusvälised ja tarbijaorganisatsioonid), et tuvastada probleeme ning töötada välja ühine tegevusjuhised tugeva tööstus- ja teadmistaasis säilitamiseks ning ELi juhtrolli saavutamiseks üleilmses säästvas arengus.

Kaasav majanduskasv – kõrge tööhõivemääraga ning majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust toetav majandussüsteem

Kaasav majanduskasv tähendab inimeste kõrget tööhõive taset, investeeringuid oskustesse, vaesuse vastu võitlemist ning tööturgude, koolitus- ja sotsiaalkaitse süsteemide moderniseerimist, et aidata inimestel muutusteks ette valmistuda ja nendega toime tulla ning üles ehitada sidusam ühiskond. Samuti on tähtis, et majanduskasvust saaksid kasu kõik ELi osad, sealhulgas äärepoolsemad piirkonnad – see tugevdaks territoriaalset ühtekuuluvust veelgi. Kõigile tuleb tagada tööhõivele elukestev juurdepääs ja seda ka võimaldada. Euroopa peab täielikult ära kasutama oma tööjõu potentsiaali, et tulla toime elanikkonna vananemise ja suureneva ülemaailmse konkurentsi probleemidega. On vaja edendada soolise võrdõiguslikkuse meetmeid, et suurendada osalemist tööturul, mis omakorda edendaks majanduskasvu ja sotsiaalset ühtekuuluvust.

Euroopa peab tegutsema järgmistes valdkondades:

- tööhõive: demograafiliste muutuste tõttu on tööjõu arv kahanemas. Praegu on tööealisest elanikkonnast tööga hõivatud vaid kaks kolmandikku. Ameerika Ühendriikides ja Jaapanis on vastav näitaja aga 70 %. Naiste ja eakate tööhõive määr on eriti madal. Majanduskriis

on tõsiselt mõjutanud ka noori, kelle töötuse määr on üle 21 %. Esineb tugev risk, et tööst eemalviibivad või sellega nõrgalt seotud isikud kaotavad tööturuga igasuguse seose;

- oskused: ligikaudu 80 miljonil inimesel on vaid alg- või põhioskused, kuid elukestvast õppest saavad osa vaid parema haridustasemega inimesed. 2020. aastaks on vaja 16 miljoni uue töökoha jaoks kõrge kvalifikatsiooniga töötajaid, samal ajal kui nõudlus väheste oskustega töötajate järele väheneb 12 miljoni töökoha võrra. Töövõimelise ea pikendamine eeldab võimaluste loomist oskuste omandamiseks ja arendamiseks kogu eluea jooksul;
- vaesuse vastu võitlemine: enne majanduskriisi puhkemist elas Euroopa Liidus vaesuse ohus 80 miljonit inimest. Nendest 19 miljonit olid lapsed. 8 % töötavast elanikkonnast ei teeni piisavalt, et vaesuse ohust väljuda. Eriti puudub vaesuse oht töötuid.

Selle prioriteedi raames tegutsemiseks on vaja moderniseerida ja tugevdada meie tööhõive- ja koolituspoliitikat ning sotsiaalkaitse süsteeme, suurendades tööturul osalemist ja vähendades struktuurset tööpuudust, ning süvendades äriühingute sotsiaalset vastutust. Sellega seoses on tähtsad ka juurdepääs lastehoiuvõimalustele ja teiste ülalpeetavate hooldusele. Samuti on oluline turvalise paindlikkuse põhimõtete rakendamine ja uute oskuste omandamise võimaldamine, et toime tulla uute tingimuste ja võimalike karjäärimuutustega. Lisaks tuleb teha suuri jõupingutusi, et võidelda vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu ning vähendada tervisele seotud ebavõrdsust, et kõik saaksid majanduskasvust kasu. Võrdselt tähtis on ka meie suutlikkus tulla toime terve ja aktiivse vananeva elanikkonna edendamiseks, mis tagaks sotsiaalse ühtekuuluvuse ja kõrgema tootlikkuse.

Suurprojekt: „Uute oskuste ja töökohtade tegevuskava”

Eesmärk on luua tingimused tööturu moderniseerimiseks, et suurendada tööhõive taset ja tagada sotsiaalsete mudelite jätkusuutlikkus. See tähendab, et inimestel peab olema võimalik omandada uusi oskusi, et meie praegune ja tulevane tööjõud saaks uute tingimuste ja võimalike karjäärimuutustega kohaneda; ning et vähendada tööpuudust ja tõsta tootlikkust.

ELi tasandil peaks komisjon:

- määrama koos Euroopa tööturu osapooltega kindlaks turvalise paindlikkuse tegevuskava teise etapi ning seda rakendada, et selgitada välja võimalused, kuidas paremini hallata majanduslikke üleminekuid, võidelda tööpuuduse vastu ja suurendada tööhõivet;
- muutama õigusraamistikku kooskõlas aruka reguleerimise põhimõtete ja kohandada seda uue töökorralduse (nt tööaeg, töötajate lähetamine) ning tööohutuse ja -tervishoiu uute ohtudega;
- lihtsustama ja edendama tööjõu liikuvust ELis ja tagama struktuurifondidest (eriti Euroopa Sotsiaalfondist) saadavate finantsvahendite kaudu parem seos tööjõu pakkumise ja nõudluse vahel; samuti edendada tulevikuvaatavat ja põhjalikku tööjõu rändepoliitikat, mis arvestaks paindlikult tööturu prioriteetide ja vajadustega;
- tugevdama tööturu osapoolte suutlikkust ja kasutama probleemide lahendamisel täielikult ära sotsiaalse dialoogi potentsiaali kõikidel tasanditel (ELi, riiklik/piirkondlik, majandusharu ja ettevõtte tasand) ning edendama tugevdatud koostööd tööturu institutsioonide, sealhulgas liikmesriikide tööturuasutuste vahel;
- andma tugeva toetuse kõiki sidusrühmi hõlmava haridus- ja koolitusala koostöö strateegilise raamistiku elluviimiseks. Selle tulemuseks peaks eelkõige olema elukestva õppe põhimõtete rakendamine (koostöös liikmesriikide, tööturu osapoolte ja ekspertidega), samuti paindlike õppimisvõimaluste loomine eri haridus- ja koolitussektorite ning tasandite vahel, suurendades seejuures kutsehariduse ja koolituse atraktiivsust. Euroopa tasandi tööturu osapooltega tuleb konsulteerida eesmärgiga, et nad töötaksid ise välja algatuse kõnealusel valdkonnas;

- tagama, et edasiseks õppimiseks ja tööturul osalemiseks vajalikud pädevused omandatakse ja neid tunnustatakse nii üld-, kutse-, kõrg- kui ka täiskasvanuhariduses, ning leppima hariduse/koolituse ja töö jaoks kokku ühine keel ja töövahend: Euroopa oskuste, pädevuste ja elukutsete raamistik (ESCO).

Liikmesriikidel peaksid riiklikul tasandil:

- rakendama riiklike turvalise paindlikkuse kavasad, nagu Euroopa Ülemkodus kokku lepitud, et vähendada tööturu killustatust ning lihtsustada ühelt töölt teisele üleminekut ning aidata ühildada töö- ja pereelu;
- vaatama läbi maksu- ja toetusüsteemide tõhususe ja tegema nende üle regulaarset järelevalvet, et töö tegemine tasuks end ära, eriti vähese kvalifikatsiooniga töötajate puhul, ning kõrvaldama ühtlasi meetmed, mis ei soodusta töötamist füüsilise isikuna;
- edendama töö ja eraelu ühildamise uusi vorme ja aktiivse vananemise poliitikaid ning suurendama soolist võrdõiguslikkust;
- edendama sotsiaalse dialoogi tulemuste tõhusat rakendamist ja tegema selle üle järelevalvet;
- edendama Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku rakendamist asjaomaste riiklike raamistike loomise kaudu;
- tagama, et edasiseks õppimiseks ja tööturul osalemiseks vajalikud pädevused omandatakse ja neid tunnustatakse nii üld-, kutse-, kõrg- kui ka täiskasvanuhariduses, sealhulgas ka ametlikus ja mitteametlikus õppes;
- looma partnerlused hariduse/koolituse ja töömaailma vahel, kaasates hariduse ja koolituse kavandamisse eelkõige tööturu osapooli.

Suurprojekt: „Euroopa vaesusevastase võitluse platvorm”

Eesmärk on tagada majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus, arendades edasi tänavuse Euroopa vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastase võitluse aasta ideed, tõsta teadlikkust ja tunnistada vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse all kannatavate inimeste põhiõigusi, andes neile võimaluse inimväärseks eluks ja aktiivseks osalemiseks ühiskonnas.

Komisjon teeb ELi tasandil tööd, et:

- muuta sotsiaalse tõrjutuse vastane ja sotsiaalkaitse avatud koordineerimismeetod koostöö, vastastikuse teavitamise ja konsulteerimise ning heade tavade vahetamise platvormiks ja avaliku ja erasektori osapoolte sotsiaalse tõrjutuse vähendamisele pühendumise edendamise vahendiks ning võtta konkreetseid meetmeid, sealhulgas andes sihtotstarbelist abi struktuurifondidest, eelkõige Euroopa Sotsiaalfondist;
- töötada välja ja rakendada programme kõige ebasoodsamas olukorras olevatele inimrühmadele suunatud sotsiaalse innovatsiooni, väljaõppe ja töövõimaluste edendamiseks puudustkannatavates kogukondades, võidelda (näiteks puudega inimeste) diskrimineerimise vastu ning töötada välja uus rändajate integreerimise tegevuskava, et võimaldada neil oma potentsiaali täielikult ära kasutada;
- viia läbi sotsiaalkaitse ja pensionisüsteemide asjakohasuse ja jätkusuutlikkuse hindamine ning teha kindlaks, kuidas tagada tervishoiuteenuste parem kättesaadavus.

Riiklikul tasandil peavad liikmesriigid:

- edendama jagatud kollektiivset ja individuaalset vastutust võitluses vaesuse ja sotsiaalse tõrjutusega;
- määrama kindlaks ja rakendama meetmed riskirühmade (näiteks ühe vanemaga perede, eakate naiste, vähemuste, romide, puudega inimeste ja kodutute) olukorra kergendamiseks;
- rakendama täiel määral oma sotsiaalkaitse ja pensionisüsteeme, et tagada piisav sissetulekutoetus ja arstiabi kättesaadavus.

3. PUUDUVAD ÜHENDUSLÜLID JA KITSASKOHAD

Strateegia eesmärkide saavutamiseks on vaja kasutusele võtta kõik ELi poliitikavaldkonnad ja õigusaktid, samuti rahastamisvahendid. Komisjon kavatses täiustada Euroopa 2020. aasta eesmärkide saavutamiseks peamisi poliitikavaldkondi ja vahendeid, näiteks ühtset turgu, eelarvet ja ELi välismajandustegevuskava. Euroopa 2020. aasta strateegia lahutamatu osa on konkreetset ettepanekud nende vahendite täieliku panuse tagamiseks strateegiasse.

3.1. Ühtne turg 21. sajandil

Tugevam, sügavam ja laiem ühtne turg on ülioluline majanduskasvu ja töökohtade loomise jaoks. Kuid praegused arengusuunad näitavad integratsioonist väsimise ja ühtses turus pettumise märke. Kriis on lisanud majandusnatsionalismi ahvatlusi. Triivimise lagunemise suunas on hoidnud ära komisjoni valvsus ja liikmesriikidega jagatud vastutus. Ühtse turu elustamiseks on vaja uut hoogu – tõelist poliitilist pühendumust, käivitades kiiresti järgnevalt kirjeldatud algatused. Selline poliitiline pühendumus nõuab mitmesuguseid meetmeid ühtse turu lünkade täitmiseks.

Ettevõtjad ja kodanikud puutuvad iga päev kokku piiriüleste tegevuste takistavate asjaoludega, mis püsivad vaatamata ühtse turu *de jure* olemasolule. Nad märkavad, et võrgustikud ei ole omavahel piisavalt ühendatud ja et ühtse turu eeskirjade rakendamine on ikka veel ebaühtlane. Sageli peavad ettevõtjad ja kodanikud puutama ikka veel ühe ja sama tehingu puhul kokku 27 erineva õigussüsteemiga. Ajal mil meie ettevõtjaid takistab ikka veel tegutsemise eeskirjade killustatus ja lahknevus, saavad nende konkurendid Hiinas, Ameerika Ühendriikides või Jaapanis kasutada täielikult ära oma suure koduturu eeliseid.

Ühtsele turule pandi alus enne seda, kui loodi internet, kui info- ja kommunikatsioonitehnoloogia muutus üheks peamiseks majanduskasvu tõukejõuks ning kui teenused muutusid Euroopa majanduse oluliseks osaks. Uute teenuste (näiteks sisu- ja meediateenused, terviseteenused, energiatarbimise arukas mõõtmine) ilmumine näitab tohutut potentsiaali, kuid Euroopa saab seda kasutada ainult siis, kui ta saab üle killustatusest, mis takistab praegu võrgusisu levikut ning tarbijate ja ettevõtjate juurdepääsu.

Selleks et kasutada Euroopa 2020. aasta eesmärkide saavutamiseks ühtset turgu, on vaja hästi toimivaid ja ühendatud turge, kus konkurents ja tarbijate juurdepääs ergutab majanduskasvu ja innovatsiooni. Teenuste direktiivi alusel tuleb luua avatud ja ühtne teenusteturg ja tagada samal ajal tarbijatele osutatavate teenuste kvaliteet. Teenuste direktiivi täielik rakendamine võiks suurendada äriteenuste osutamist 45 % ja välismaiseid otseinvesteeringuid 25 %, mis tooks kaasa SKP 0,5–1,5 % kasvu.

Parandada tuleb VKEde juurdepääsu ühtsele turule. Ettevõtlust tuleb arendada konkreetsete poliitikaalgatuste, sealhulgas äriõiguse lihtsustamisega (pankrotimenetlused, eraühingu põhikiri jne), ja algatustega, mis võimaldavad ettevõtjatel ebaõnnestumise järel taasalustada. Kodanikke tuleb kaasata osalema ühtsel turul täiel määral. Selleks on vaja suurendada nende suutlikkust ja julgust osta tooteid ja teenuseid teistest liikmesriikidest, eelkõige interneti kaudu.

Konkurentsipoliitika rakendamisega tagab komisjon, et ühtne turg jääb avatud turuks, mis säilitab ettevõtjatele võrdsed võimalused ja võitleb riikliku proteksionismiga. Kuid konkurentsipoliitika teeb Euroopa 2020. aasta eesmärkide saavutamiseks rohkemgi. Konkurentsipoliitika tagab, et turud pakuksid sobivat keskkonda innovatsioonile, näiteks vältides patente ja omandiõiguste kuritarvitamist. Turu kuritarvitamise ja ettevõtjate konkurentsivaenulike kokkulepete ärahoidmine

stimuleerib innovatsiooni. Euroopa 2020. aasta eesmärkide saavutamisele võivad aktiivselt ja positiivselt kaasa aidata ka riigiabipoliitika, mille abil käivitatakse ja toetatakse algatusi innovaatilisema, tõhusama ja loodussäästlikuma tehnoloogia loomiseks, ning hõlbustatakse samal ajal riikliku toetuse saamist investeringuteks, riskikapitaliks ning teadus- ja arendustegevuse rahastamiseks.

Komisjon teeb ettepaneku meetmete võtmiseks võitluseks ühtse turu kitsaskohtadega:

- tugevdada struktuure ühtse turu meetmete, sealhulgas võrkude reguleerimise, teenuste direktiivi ning finantsturgude seadusandliku ja järelevalvepaketi õigeaegseks ja nõuetekohaseks rakendamiseks, nende tulemuslikuks jõustamiseks ja probleemide tekkimisel nende kiireks lahendamiseks;
- jõuliselt arendada aruka reguleerimise tegevuskava, kaaludes sealjuures direktiivide asemel määruste laiemat kasutamist, korraldades olemasolevate õigusaktide järelhindamist, tegeledes turuseirega, vähendades halduskoormust, kõrvaldades maksutõkkeid, parandades ärikeskkonda, eelkõige VKEde jaoks, ja toetades ettevõtlust;
- kohandada ELi ja liikmesriikide õigust digitaalajastuga, et edendada infosu ringlust koos tarbijate ja ettevõtjate suure usaldusega. See nõuab kohustusi, garantiisid, tarneid ja vaidluste lahendamisi käsitlevate eeskirjade ajakohastamist;
- muuta lepingute sõlmimise muudes ELi riikides asuvate partneritega ettevõtjate ja tarbijate jaoks lihtsamaks ja odavamaks, eelkõige pakkudes tarbijalepingute ühtlustatud vorme, ELi näidislepingu sätteid ja saavutades edu valikulise Euroopa lepinguõiguse loomisel;
- muuta lepingute jõustamise ning kohtuotsuste ja dokumentide tunnustamise saavutamise muudes ELi riikides ettevõtjate ja tarbijate jaoks lihtsamaks ja odavamaks.

3.2. Investeeringuline majanduskasvu: ühtekuuluvuspoliitika, ELi eelarve ja erasektori rahalist vahendite kasutuselevõtmine

Euroopa 2020. aasta strateegia keskmeks jääb majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus, tagamaks, et kogu energia ja võimed suunataks strateegia prioriteetide saavutamisele. Ühtekuuluvuspoliitika ja selle struktuurifondid, ehkki olulised ka omaette, on peamised rakendusmehhanismid aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu prioriteetide saavutamiseks liikmesriikides ja piirkondades.

Finantskriisil on olnud suur mõju Euroopa ettevõtjate ja valitsuste võimele rahastada investeringuid ja innovatsiooniprojekte. Euroopa 2020. aasta eesmärkide saavutamiseks on vaja regulatiivset keskkonda, mis tagaks finantsturgude tõhususe ja turvalisuse. Euroopa peab lisaks tegema kõik võimaliku, et kasutada oma rahalisi vahendeid, otsida uusi viise era- ja riikliku rahastamise kombineerimiseks ja leida vajalike investeringute rahastamiseks innovaatilisi lahendusi, näiteks avaliku ja erasektori vaheline partnerlus. Euroopa Investeeringuspank ja Euroopa Investeeringusfond saavad aidata toetada „positiivset mõjuringi”, kus saaks koos paljude juba riiklikul tasandil toimivate algatuste ja kavadega rahastada kasumlikult innovatsiooni ja ettevõtlust alates varase staadiumi investeringutest kuni väärtipaberibörsil noteerimiseni.

Pikaajalise majanduskasvu prioriteete peab peegeldama ka ELi mitmeaastane finantsraamistik. Komisjonil on kavatsus tõstatada kokkulepitud prioriteetid oma järgmise mitmeaastase finantsraamistiku kohta käivates ettepanekutes, mis on vaja esitada järgmiseks aastaks. Arutelu

teemaks ei peaks olema ainult rahastamise tasemed, vaid ka see, kuidas peaksid olema korraldatud erinevad rahastamisvahendid, nagu struktuurifondid, maaelu arendamise fondid, teadusuuringute raamprogramm ning konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogramm, et saavutada Euroopa 2020. aasta eesmärgid, maksimeerida nende mõju, tagada nende tõhusus ja ELi lisaväärtus. Oluline on leida viisid, kuidas suurendada ELi eelarve mõju – isegi kui eelarve on väike, võib sel õigesti suunatuna olla oluline katalüütiline mõju.

Komisjon teeb ettepaneku võtta meetmed innovaatiliste rahastamislahenduste väljatöötamiseks Euroopa 2020. aasta eesmärkide saavutamiseks:

- kasutada täielikult ära võimalused praeguse ELi eelarve tulemuslikkuse ja tõhususe suurendamiseks tugevama prioriteetide seadmise kaudu ELi kuludes ja nende parema kooskõlastamise kaudu Euroopa 2020. aasta eesmärkidega, et lahendada ELi rahastamisvahendite praegune killustatuse probleem (näiteks teadus- ja arendustegevus ning innovatsioon, põhilised investeeringud piiriüleste energia- ja transpordivõrgustike infrastruktuuri, vähem CO₂ heiteid tekitava tehnoloogia). Samuti tuleks täielikult ära kasutada finantsmääruse läbivaatamise võimalus, et arendada innovaatiliste rahastamisvahendite potentsiaali, ning tagada samal ajal usaldusväärse finantsjuhtimine;
- luua uusi rahastamisvahendeid, eelkõige koostöös Euroopa Investeerimispannga / Euroopa Investeerimisfondi ja erasektoriga, rahuldades vajadusi, mida ettevõtjad ei ole seni rahuldanud. Tulevase teadustegevuse ja innovatsiooni kava osana kavatakse komisjon kooskõlastada Euroopa Investeerimispannga / Euroopa Investeerimisfondiga algatuse, mille abil hankida täiendavat kapitali innovaatiliste ja kasvavate ettevõtjate rahastamiseks;
- muuta reaalsuseks tõhus Euroopa riskikapitaliturg, hõlbustades seeläbi oluliselt ettevõtjate otsepääsu kapitaliturgudele ja uurides võimalusi stimuleerida erasektori fonde, mille vahendid tehakse kättesaadavaks alustavatele äriühingutele ja innovaatilistele VKEdele.

3.3. Välispoliitiliste vahendite ärakasutamine

Ülemaailmne majanduskasv avab Euroopa eksportijatele uusi võimalusi ja konkurentsivõimelise juurdepääsu olulistele importressurssidele. Euroopa majanduskasvu edendamiseks kogu maailma avatud ja õiglastel turgudel osalemise kaudu, tuleb kasutusele võtta kõik välispoliitilised vahendid. See kehtib ka mitmesuguste sisepoliitika valdkondade (näiteks energeetika, transport, põllumajandus, teadus- ja arendustegevus) välisaspektide, kuid eelkõige kaubandus- ja rahvusvahelise makromajanduspoliitika kooskõlastamise kohta. Parim viis globaliseerumise eeliste ärakasutamiseks ning seeläbi majanduskasvu kiirendamiseks ja tööhõive edendamiseks, on eeskirjadepõhises rahvusvahelises raamistikus toimiv avatud Euroopa. Samal ajal peab EL end tulemuslikumalt kehtestama maailma tasandil, mängides juhtivat rolli tulevase maailmamajanduse korra kujundamisel G20 kaudu ja Euroopa huvide kaitsmisel kõigi meie käsutuses olevate vahendite aktiivse kasutamise teel.

Osa Euroopa majanduskasvust peab järgmise aastakümne jooksul tulema tärkava turumajandusega riikidest, kuivõrd nende keskklass areneb ning nad impordivad kaupu ja teenuseid, mille pakkumisel on Euroopa Liidul suhteline eelis. ELi kui maailma suurima kaubandusbloki õitseng tuleneb maailmale avatusest ning arenenud ja tärkava majandusega riikide käitumise tähelepanelikust vaatlemisest tulevikusuundumuste prognoosimiseks või nendega kohandumiseks.

Peamine eesmärk peaks olema tegutsemine WTO raames ja kahepoolset, et tagada ELi ettevõtjatele, sealhulgas VKEdele turul suurem edu ja võrdsed võimalused meie väliskonkurentidega. Peale selle peaksime keskenduma oma õigusloomealastele dialoogidele ja neid sujuvamaks muutma, eriti sellistes uutes valdkondades nagu kliima ja loodussäästlik majanduskasv, laiendades võimaluse korral meie haaret maailmas ning edendades võrdväärsust, vastastikust tunnustamist ja vaadete ühtlustamist peamistes olulistest õiguslikes küsimustes, samuti meie eeskirjade ja standardite kasutuselevõtmist.

Euroopa 2020. aasta strateegia ei ole oluline vaid Euroopa Liidu piires, vaid võib pakkuda arvestatavat potentsiaali kandidaat- ja naaberriikidele, aidates kaasa nende reformipüüetele. ELi eeskirjade kohaldamisala laiendamine loob uusi võimalusi nii Euroopa Liidule kui ka tema naabritele.

Peale selle on paaril lähiaastal üheks meie peaesmärkidest strateegiliste suhete arendamine tärkava turumajandusega riikidega, et arutada ühist huvi pakkuvaid küsimusi, edendada õiguslikku ja muud koostööd ja lahendada kahepoolseid probleeme. Nimetatud suhteid toetavad struktuurid peavad olema paindlikud ja nende eesmärgid peavad olema pigem poliitilised kui tehnilised.

Komisjon koostab 2010. aastal Euroopa 2020. aasta kaubandusstrateegia, mis hõlmab:

- rõhu asetamist käimasolevate mitme- ja kahepoolsete kaubandusläbirääkimiste, eriti suurima majandusliku potentsiaaliga läbirääkimiste lõpuleviimisele ja olemasolevate lepingute paremale jõustamisele, keskenduses mittetariifsetele kaubandustõketele;
- eriti algatusi laiendada kaubandust tulevikuperspektiiviga sektoritele, nagu keskkonnasäästlikud tooted ja tehnoloogiad, kõrgtehnoloogilised tooted ja teenused, ning rahvusvaheliste standardite kehtestamist eelkõige kiiresti kasvavates valdkondades;
- ettepanekuid kõrgetasemeliste strateegiliste dialoogide pidamiseks peamiste partneritega, et arutada strateegilisi probleeme alates turulepääsust, õiguslikust raamistikust, ülemaailmsest tasakaalustamatusest, energeetikast ja kliimamuutusest ning tooraine kättesaadavusest kuni ülemaailmse vaesuse, hariduse ja arenguküsimusteni. Komisjon teeb tööd ka selleks, et tugevdada Atlandi-ülel majandusnõukogu USAga ja kõrgetasemelist majandus- ja kaubandusdialoogi mehhanismi Hiinaga ning süvendada suhteid Jaapani ja Venemaaga;
- alates 2011. aastast igal aastal enne kevadist Euroopa Ülemkogu aruandeid kaubandus- ja investeerimistõkete kohta, milles tuvastatakse võimalused turulepääsu ja regulatiivkeskkonna parandamiseks ELi ettevõtjate jaoks.

Euroopa Liit on globaalne osaleja, kes suhtub oma rahvusvahelistesse kohustustesse tõsiselt. EL on arendanud tõelist partnerlust arenguriikidega vaesuse kõrvaldamiseks, majanduskasvu edendamiseks ja aastatuhande arengueesmärkide saavutamiseks. Meil on eriti tihedad suhted Aafrika riikidega ja me peame püüdma arendada tihedaid suhteid edasi ka tulevikus. See toimub arenguabi suurendamiseks ja meie abikavade tõhustamiseks tehtavate laiemate jõupingutuste raames, eelkõige liikmesriikidega sisseseatava tõhusa tööjaotuse kaudu ja arengueesmärkide parema kajastamise kaudu Euroopa Liidu muudes poliitikavaldkondades.

4. KRIISIST VÄLJUMINE: ESIMESED SAMMUD 2020. AASTA EESMÄRKIDE SUUNAS

Võitluses kriisiga kasutati poliitilisi vahendeid otsustavalt ja jõuliselt. Fiskaalpoliitikat rakendati võimaluse korral ekspansiivselt ja antitsükliiliselt; intressimäärasid alandati ajalooliste miinimumtasemeteni, samal ajal kui finantssektori likviidsust suurendati enneolematul määral. Mikromajanduslikul tasandil andsid valitsused pankadele suuri toetusi kas garantiide, rekapiitalseerimise või bilansi „puhastamise” kaudu langenud väärtusega varast; muid majandussektoreid toetati ajutise ja erandliku riigiabi raamistiku kaudu. Kõik need meetmed olid ja on ka praegu õigustatud. Kuid need ei saa olla igavesed. Avaliku sektori võla kõrget taset ei või hoida igavesti. Euroopa 2020. aasta eesmärkide poole püüdlemine peab põhinema ühest küljest usaldusväärsel väljumisstrateegial eelarve- ja rahanduspoliitika jaoks ning teisest küljest valitsuste poolt majandussektoritele, eelkõige finantssektorile, antavatel otsetoetustel. Oluline on kriisist väljumiste ajastamine. Eduka üldise väljumise peaks tagama majanduspoliitika rangem kooskõlastamine, eelkõige euroalal.

4.1. Usaldusväärse väljumisstrateegia määratlemine

Võttes arvesse säilivat ebakindlust finantssektori majanduslike väljavaadete ja haavatavate külgede suhtes, tuleks abimeetmed lõpetada alles siis, kui majanduse elavnemist võib pidada jätkusuutlikuks ja finantsstabiilsus on taastatud⁴. Ajutiste kriisimeetmete lõpetamine peab olema kooskõlastatud ja selle juures tuleks võtta arvesse nii liikmesriikide kui ka erinevate poliitiliste vahendite võimalikku negatiivset vastastikust mõju. Riigiabi eeskirjade täitmine tuleks taastada, alustades ajutise riigiabi raamistiku kaotamisega. Selline kooskõlastatud lähenemisviis peab rajanema järgmistel põhimõtetel:

- fiskaalstiimuli eemaldamine peaks algama niipea, kui elavdamisele on pandud kindel alus. Ajastus võib riigiti erineda ja seepärast on vaja tugevat kooskõlastamist Euroopa tasandil;
- lühiajalise tööhõivetoetuse maksmise järkjärgulise vähendamisega peaks alustama alles siis, kui SKP tõusulepöördumist võib pidada kindlalt juurdunuks ja seega peaks tööhõive hakkama teatava viivitusega kasvama;
- valdkondlike abikavade järkjärguline vähendamine peaks algama varakult, sest need on eelarvele suureks koormuseks, nende eesmärgid loetakse suurel määral saavutatuks ja neil võib olla ühtsele turule moonutav mõju;
- rahastamisele juurdepääsu toetus peaks jätkuma seni, kuni ilmnevad selged märgid sellest, et ettevõtjate rahastamise normaalsed tingimused on enam-vähem taastunud;
- finantssektori toetamise lõpetamine, alustades valitsuse garantiikavadest, sõltub majanduse üldisest seisust ja eriti finantssektori stabiilsusest.

4.2. Finantssüsteemi reform

Äärmiselt oluline lühiajaline prioriteet on tugeva, stabiilse ja terve, reaalmajandust rahastada suutva finantssektori taastamine. See nõuab G20 raames võetud kohustuse täielikku ja kiiret täitmist. Eriti on vaja saavutada viis eesmärki:

---

⁴ Euroopa Ülemkogu 10.–11. detsembri 2009. aasta järeldused.

- finantssektori järelevalve kokkulepitud reformide elluviimine;
- regulatiivsete tühimike täitmine, edendades läbipaistvust, stabiilsust ja vastutust eelkõige tuletisinstrumentide ja turu infrastruktuuri puhul;
- usaldatavusnormatiivide, raamatupidamis- ja tarbijakaitse-eeskirjade tugevdamise lõpuleviimine Euroopa ühtse eeskirjade kogumikuna, mis hõlmaks sobival viisil kõiki finantssektori osalejaid ja turge;
- finantsasutuste juhtimiskultuuri tugevdamine, et kõrvaldada finantskriisi ajal ilmnunud puudused riskituvastamise ja juhtimise valdkonnas;
- kaugelenägeliku poliitika kasutuselevõtmine, mis võimaldab meil võimalikke finantskriise tulevikus paremini ohjata ning mis – võttes arvesse finantssektori konkreetset vastutust praeguses kriisis – jälgiks, et ka finantssektor annaks piisava panuse.

4.3. Eelarve arukas konsolideerimine pikaajalise majanduskasvu eesmärgil

Riigi rahanduse usaldusväärsus on jätkusuutliku majanduskasvu ja tööhõive taastamiseks äärmiselt oluline ning seepärast on meil vaja laiahaardelist väljumisstrateegiat. See hõlmaks lühiajalise kriisiabi järkjärgulist lõpetamist ja keskmise tähtajaga kuni pikaajaliste reformide läbiviimist, mis edendavad riigi rahanduse jätkusuutlikkust ja parandavad majanduskasvu väljavaateid.

Stabiilsuse ja kasvu pakt pakub sobivat raamistikku fiskaalsete väljumisstrateegiatega rakendamiseks ning liikmesriigid koostavad selliseid strateegiaid oma stabiilsus- ja lähenemisprogrammides. Enamiku riikide puhul peaks eelarve konsolideerimine algama 2011. aastal. Eelarvepuudujääkide vähendamine alla 3 % SKPst tuleks lõpule viia 2013. aastaks. Ometi võib konsolideerimine alata mitmes riigis enne 2011. aastat, mis tähendab, et ajutise kriisiabi lõpetamine ja eelarve konsolideerimine võib neil juhtudel toimuda samaaegselt.

ELi majanduskasvu potentsiaali ja sotsiaalmudelite jätkusuutlikkuse toetamiseks tuleb eelarve konsolideerimisel stabiilsuse ja kasvu pakti raames seada prioriteete ja teha raskeid valikuid: kooskõlastamine ELi tasandil võib aidata liikmesriikidel selle ülesandega ja liikmesriikide tegevusest tuleneva vastastikuse mõjuga hõlpsamini toime tulla. Lisaks on tähtis valitsemissektori kulude struktuur ja kvaliteet: eelarve konsolideerimise programmides tuleks prioriteediks seada sellised majanduskasvu soodustavad tegurid nagu haridus ja oskusteave, teadus- ja arendustegevus ning innovatsioon, investeeringud võrkudesse (kiire internetiühendus, energeetika- ja transpordivõrkude vastastikune sidumine), mis on Euroopa 2020. aasta strateegia peamised teemavaldkonnad.

Oluline on ka eelarve tuludepool ja erilist tähelepanu tuleks pöörata maksusüsteemi kvaliteedile. Seal kus maksud võivad tõusta, peab see toimuma võimaluse korral käsikäes maksusüsteemi „kasvusõbralikumaks” muutmise. Näiteks tuleks vältida tööjõumaksude tõstmist, mida on varem suure töökohtade kaotuse hinnaga tehtud. Pigem peaksid liikmesriigid püüdma nihutada maksukoormust maksusüsteemide „rohelisemaks” muutmise raames tööjõult energiatarbimisele ja keskkonnale avaldatavale mõjule.

Eelarve konsolideerimine ja pikaajaline rahanduslik jätkusuutlikkus peavad käima käsikäes oluliste struktuurireformidega, eelkõige pensioni-, tervishoiu-, sotsiaalkindlustus- ja haridussüsteemis. Avalik haldus peaks kasutama olukorda ära kui võimalust tõhustada teenindust ja parandada selle

kvaliteeti. Riigihangete poliitika peab tagama riiklike vahendite kõige tõhusama kasutuse ja riigihangete turud peavad olema avatud kogu ELi jaoks.

4.4. Kooskõlastamine majandus- ja rahaliiduga

Ühine vääring on toiminud seda kasutatavates liikmesriikides väärtusliku kaitsena vahetuskursside kõikumise vastu. Kuid kriis on paljastanud ka euroala majanduste vastastikuse sõltuvuse, eelkõige finantsvaldkonnas, ning vastastikune mõju on muutunud käegakatsutavamaks. Erinevad kasvumustrid põhjustavad mõnel juhul valitsussektori võlgade kuhjumist, mis avaldab ühisele vääringule survet. Seetõttu on kriis võimendanud euroala mõningaid probleeme, näiteks kahjustanud riigi rahanduse ja majanduskasvu potentsiaali jätkusuutlikkust ning võimendanud tasakaalutuse ja konkurentsivõime erinevuse destabiliseerivat mõju.

Nimetatud probleemide lahendamine euroalal on äärmiselt oluline ja kiire ülesanne stabiilsuse ning tööhõivet loova majanduskasvu tagamiseks. Nimetatud probleemide lahendamine nõuab tugevamat ja tihedamat poliitika kooskõlastamist, sealhulgas:

- euroala riikide põhjalikuma seire raamistikku: lisaks fiskaaldistsipliini tugevdamisele peaksid majanduse seire lahutamatuks jälgimisobjektiks olema makromajandusliku tasakaalutuse ja konkurentsivõime areng, et hõlbustada kohandamispoliitikat;
- raamistikku terve euroala finantsstabiilsust ähvardavate ohtude kõrvaldamiseks;
- euroala piisavat välist esindatust, et lahendada jõuliselt globaalseid majandus- ja finantsprobleeme.

Komisjon teeb ettepanekuid nimetatud ideede arendamiseks.

5. TULEMUSTE SAAVUTAMINE: JÕULISEM JUHTIMINE

Põhjaliku muutuse saavutamiseks peab Euroopa 2020. aasta strateegia olema fokuseeritum, sel peavad olema selged sihid ja edu hindamise jaoks vajalikud läbipaistvad võrdluskriteeriumid. See nõuab tugevat juhtimisraamistikku, mis kasutaks talle kättesaadavaid vahendeid õigeaegse ja tulemusliku rakendamise tagamiseks.

5.1. Euroopa 2020. aasta eesmärkide saavutamise kavandatud struktuur

Strateegia keskmeks peaks olema temaatiline lähenemisviis ja riikide süvendatum seire. Kasutatakse juba olemasolevaid tõhusaid koordineerimisvahendeid. Konkreetsemalt:

- **temaatiline lähenemisviis** keskenduks 2. jaos esitatud teemadele, eelkõige viie peamise eesmärgi saavutamisele. Peamine vahend oleks Euroopa 2020. aasta strateegia ja selle suurprojektid, mis nõuavad tegutsemist nii ELi kui ka liikmesriikide tasandil (vt 2. jagu ning 1. ja 2. lisa). Temaatiline lähenemisviis peegeldab ELi mõõdet, näitab selgesti liikmesriikide majanduste vastastikust sõltuvust ja võimaldab suuremat selektiivsust konkreetsete algatuste puhul, mis arendavad strateegiat edasi ning aitavad saavutada ELi ja liikmesriikide peamisi eesmärke;
- **riiklik aruandlus** toetaks Euroopa 2020. aasta eesmärkide saavutamist, aidates liikmesriikidel kavandada ja rakendada väljumisstrateegiad, taastada makromajanduslikku stabiilsust, tuvastada kitsaskohti riigis ning suunata oma majandus jätkusuutliku

majanduskasvu ja rahanduse rajale. See ei hõlmaks ainult fiskaalpoliitikat, vaid ka majanduskasvu ja konkurentsivõimega seotud makromajanduslikke tuumprobleeme (s.o makromajanduslikku tasakaalutust). See peaks tagama ühtse lähenemise poliitika kujundamisele ja rakendamisele ning see on ülioluline nende valikute toetamiseks, mida liikmesriikidel tuleb teha oma rahanduse pingelisuse leevendamiseks. Erilist tähelepanu tuleb pöörata euroala toimimisele ja liikmesriikide vastastikusele sõltuvusele.

Et seda saavutada, toimub Euroopa 2020. aasta strateegia ning stabiilsuse ja kasvu pakti aruandlus ja hindamine samaaegselt, et ühitada vahendid ja eesmärgid. Tegemist on siiski kahe eri instrumendi ja menetlusega ning seega stabiilsuse ja kasvu pakti terviklikkus säilib. See tähendab, et igal aastal esitatakse samaaegselt stabiilsus- ja lähenemisprogrammid ning ühtlustatud reformikavad, mille liikmesriigid koostavad, et määrata kindlaks meetmed aruandmiseks edusammudest eesmärkide saavutamisel ja olulised struktuurireformid majanduskasvu takistavate kitsaskohtade kõrvaldamiseks. Mõlemad nimetatud programmid, mis peavad sisaldama vajalikke ristviiteid, tuleb esitada komisjonile ja muudele liikmesriikidele aasta viimases kvartalis. Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu peaks regulaarselt aru andma makrofinantsilistest riskidest: need aruanded on oluline panus üldisesse hindamisse. Komisjon hindab kõnealuseid programme ja koostab aruande nende rakendamise edukuse kohta. Erilist tähelepanu pööratakse majandus- ja rahaliidu probleemidele.

See annab Euroopa Ülemkogule kogu otsuste tegemiseks vajaliku teabe. Selles sisalduks majandusliku ja tööhõive olukorra analüüs, üldine ülevaade eelarve seisust, makrofinantsilisest olukorrast ja temaatiliste tegevuskavade rakendamise seisust liikmesriigiti; ühtlasi antaks ülevaade kogu ELi majanduse üldisest olukorrast.

Koondsuunised

Euroopa 2020. aasta strateegia kinnitatakse institutsiooniliselt väikestes Euroopa 2020. aasta koondsuunistes (mis sisaldavad tööhõive ja majanduspoliitika üldsuuniseid), mis asendavad 24 olemasolevat suunist. Uued suunised peegeldavad Euroopa Ülemkogu otsuseid ja sisaldavad kokku lepitud eesmärgi. Vastavalt Euroopa Parlamendi arvamusele tööhõivesuuniste kohta, nagu nähakse ette asutamislepingus, tuleks suunised enne nõukogus vastuvõtmist poliitiliselt heaks kiita Euroopa Ülemkogu juuniku koostumisel. Kui suunised on vastu võetud, peaksid need kuni 2014. aastani põhiosas stabiilsena säilima, et tagada keskendumine nende rakendamisele.

Poliitilised soovitused

Poliitilised soovitused suunatakse liikmesriikidele nii riikliku aruandluse kui ka Euroopa 2020. aasta temaatilise lähenemisviisi raames. Riikide seire otstarbel esitatakse need vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 1466/97 arvamustena stabiilsus- ja lähenemisprogrammide kohta koos majanduspoliitika üldsuuniste raames antavate soovitustega (majanduspoliitika üldsuunised, artikli 121 lõige 2). Temaatiline osa hõlmaks tööhõivesoovitusi (artikkel 148) ja riigipõhiseid soovitusi muudes temaatilistes küsimustes (näiteks ärikeskkond, innovatsioon, ühtse turu toimimine, energeetika/kliimamuutus jne), ent kõnealuseid küsimusi võidakse käsitleda ka majanduspoliitika üldsuuniste raames antavates soovitustes, kui neil on makromajanduslik mõju. Selline soovituste esitamise kord aitab tagada makromajandusliku/fiskaalse raamistiku ja temaatiliste tegevuskavade ühtsust.

Riigi seire raames antavad soovitused on suunatud probleemidele, millel on makromajanduslikust ja riigi rahanduse seisukohast oluline tähendus. Temaatilise lähenemisviisi raames antavad soovitused sisaldavad üksikasjalikke nõuandeid mikromajanduslike ja tööhõivega seotud probleemide

lahendamiseks. Nimetatud soovitusel on piisavalt täpsed ja näevad üldjuhul ette ajavahemiku (näiteks kaks aastat), mille jooksul asjaomane liikmesriik peab tegutsema. Seejärel määrab liikmesriik kindlaks soovitusel rakendamiseks võetavad meetmed. Kui liikmesriik ei ole nõukogu poliitilisele soovitusel ettenähtud ajavahemiku jooksul asjakohaselt reageerinud või kujundab poliitikat soovitusel vastaselt, võib komisjon esitada poliitilise hoiatuse (artikli 121 lõige 4).

5.2. Ülesannete jagamine

Koostöö nimetatud eesmärkide saavutamiseks on väga tähtis. Meie omavahel seotud majandussüsteemides on võimalik taastada majanduskasv ja tööhõive ainult juhul, kui kõik liikmesriigid liiguvad selles suunas, võttes arvesse oma erijooni. Meil tuleb saavutada suurem isevastutus. Euroopa Ülemkogu peaks komisjoni ettepanekute põhjal andma strateegia jaoks üldiseid suuniseid, lähtudes ühest kindlast põhimõttest: selge ELi lisandväärtus. Sellega seoses on Euroopa Parlamendi roll eriti tähtis. Samuti tuleb rohkem kaasata riiklikke ja piirkondlikke sidusrühmasid ning tööturu osapooli. Ülevaate Euroopa 2020. aasta strateegia poliitilisest tsüklist ja ajakavast leiab 3. lisast.

Euroopa Ülemkogu täielik vastutus

Euroopa Ülemkogu peaks, vastupidiselt praegusele olukorrale, kus ta on strateegilise otsustamisprotsessi viimane element, strateegiat juhtima, sest ta on organ, mis tagab poliitikavaldkondade integratsiooni ning haldab liikmesriikide ja Euroopa Liidu vastastikust sõltuvust.

Euroopa Ülemkogu võiks Euroopa 2020. aasta strateegia elluviimise horisontaalse järelevalve teostajana, võiks keskenduda oma tulevastel kohtumistel konkreetsetele teemadele (näiteks teadusuuringud ja innovatsioon, oskused), pakkudes juhiseid ja vajalikke impulsse.

Euroopa Liidu Nõukogu

Nõukogu asjaomased koosseisud peaksid töötama Euroopa 2020. aasta strateegia rakendamise ja nende vastutusalasse kuuluvate eesmärkide saavutamise nimel. Liikmesriike kutsutakse suurprojektide raames üles tõhustama nõukogu eri koosseisudes poliitilise teabe vahetamist heade tavade kohta.

Euroopa Komisjon

Euroopa Komisjon jälgib olukorda igal aastal näitajate alusel, mis iseloomustavad üldist seisut tööhõive, tootlikkuse ja sotsiaalse ühtekuuluvuse kõrget taset tagava aruka, loodussäästliku ja kaasava majanduse eesmärgi saavutamisel.

Komisjon esitab aastaaruande Euroopa 2020. aasta strateegia täitmise kohta, keskendudes peamiste kokkulepitud eesmärkide saavutamisele, ja hindab riikide aruandeid ning stabiilsus- ja lähenemisprogramme. Selle protsessi käigus annab komisjon soovitusi või hoiatusi, teeb poliitilisi ettepanekuid strateegia eesmärkide saavutamiseks ja esitab eraldi hinnangu euroalal saavutatud edu kohta.

Euroopa Parlament

Euroopa Parlament peaks mängima strateegia elluviimisel olulist rolli, mitte ainult kaasseadusandjana, vaid ka kodanike ja riikide parlamentide tegutsema innustajana. Parlament

võiks näiteks oma järgmisel kohtumisel riikide parlamentidega arutada oma panust Euroopa 2020. aasta strateegia rakendamisse ja esitada koos nendega oma vaated kevadisel Euroopa Ülemkogul.

Riiklikud, piirkondlikud ja kohalikud ametiasutused

Kõik riiklikud, piirkondlikud ja kohalikud ametiasutused peaksid tegema tihedat koostööd parlamentide, sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonna esindajatega, andes panuse riiklike reformikavade väljatöötamisse ja elluviimisse.

Valitsuse erinevate tasanditega käivitatava püsiva dialoogi kaudu tuuakse Euroopa Liidu prioriteetid kodanikele lähemale ning tugevdatakse Euroopa 2020. aasta strateegia rakendamiseks vajalikku isevastutust.

Sidusrühmad ja kodanikuühiskond

Koostöösse tuleb tihedamalt kaasata ka Majandus- ja Sotsiaalkomitee ning Regioonide Komitee. Heade tavade vahetamine, võrdlemine ja võrgustike loomine, mida mitu liikmesriiki juba edendab, on osutunud kasulikuks vahendiks isevastutuse ja dünaamilisuse tugevdamiseks reformide elluviimisel.

Seepärast sõltub uue strateegia edukus suurel määral sellest, et Euroopa Liidu institutsioonid, liikmesriigid ja piirkonnad selgitaksid arusaadavalt, milleks reforme on vaja ning miks need on meie elukvaliteedi säilitamiseks ja meie sotsiaalsete mudelite kindlustamiseks vältimatud, samuti seda, kuhu Euroopa Liit ja tema liikmesriigid soovivad 2020. aastaks jõuda ning millist panust nad ootavad kodanikelt, ettevõtjatelt ja neid esindavatelt organisatsioonidelt. Tunnistades vajadust võtta arvesse riikide erijooni ja tavasid, teeb komisjon ettepaneku luua ühise teavitusvahendite kogumi.

6. EUROOPA ÜLEMKOGULE OTSUSTAMISEKS

Komisjon teeb ettepaneku, et Euroopa Ülemkogu oma 2010. aasta kevadisel kohtumisel:

- lepiks kokku Euroopa 2020. aasta strateegia temaatilistes prioriteetides;
- sätestaks viis peamist eesmärki, mis on välja pakutud käesoleva dokumendi 2. jaos: investeringud teadus- ja arendustegevusse, haridus, energeetika/kliimamuutus, tööhõive ja vaesuse vähendamine, ning määraks kindlaks, kuhu Euroopa peaks 2020. aastaks jõudma; kutsuks liikmesriike üles dialoogile Euroopa Komisjoniga, et sõnastada need ELi eesmärgid riiklike eesmärkidena otsuste tegemiseks juuni Euroopa Ülemkogul, võttes arvesse riikide erijooni ja erinevaid lähtepunkte;
- kutsuks komisjoni üles esitama nõukogule (ja selle koosseisudele) suurprojektide ettepanekuid ja taotlusi võtta vastu vajalikke otsuseid nende projektide rakendamiseks;
- nõustuks tugevdama majanduspoliitika kooskõlastamist, et edendada positiivset vastastikust mõju ja aidata tulemuslikumalt lahendada Euroopa Liidu probleeme; selleks kiidaks ta heaks käesolevas teatises välja pakutud temaatilised ja riigikohased hinnangud, säilitades samal ajal rangelt pakti terviklikkuse; samuti pööraks ta erilist tähelepanu majandus- ja rahaliidu tugevdamisele;

- kutsuks kõiki osalisi ja sidusrühmi (näiteks riikide/piirkondade parlamente, piirkondlikke ja/või kohalikke ametiasutusi, sotsiaalpartnereid ja kodanikuühiskonda ning loomulikult Euroopa kodanikke) üles aitama strateegiat rakendada partnerluses, võttes meetmeid nende vastutusalas;
- paluks komisjonil jälgida edusamme ja esitada igal aastal kevadisele Euroopa Ülemkogule aruanne, milles antakse ülevaade edusammudest eesmärkide saavutamisel, mis sisaldaks eri riikide võrdlust ja milles kajastataks suurprojektide elluviimise seisu.

Oma järgnevatel kohtumistel Euroopa Ülemkogu:

- kiidaks pärast Euroopa Parlamendi arvamuse saamist heaks, välja pakutud koondsuunised, mis moodustaksid strateegia institutsioonilise toe;
- kinnitaks riiklikud eesmärgid pärast seda, kui ühtsuse tagamiseks on läbi viidud vastastikune kontrollimine;
- arutaks konkreetseid teemasid, hinnates Euroopa hetkeseisu ja seda, kuidas arengut kiirendada. Esimene arutelu teadusuuringute ja innovatsiooni teemal võiks toimuda komisjoni panuse alusel ülemkogu oktoobri kohtumisel.

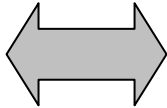
1. LISA – EUROOPA 2020. AASTA STRATEEGIA: ÜLEVAADE

PEAMISED EESMÄRGID

- Suurendada 20–64-aastaste inimeste tööhõivemäära praegusest 69 %-st vähemalt 75 %-ni.
- Saavutada eesmärk investeerida 3 % SKP-st teadus- ja arendustegevusse, parandades eelkõige erasektori võimalusi investeerida teadus- ja arendustegevusse ning töötada välja näitaja innovatsiooni intensiivsuse kajastamiseks.
- Vähendada kasvuhooonegaaside heitkogust 1990. aasta tasemega võrreldes vähemalt 20 % või sobivate tingimuste korral 30 %, suurendada taastuvate energiaallikate osakaalu energia lõpptarbimises 20 %-ni ning suurendada energiatõhusust 20 % võrra.
- Vähendada kooli pooleli jätnute osakaalu 10 %-ni (võrreldes praeguse 15 %-ga) ja suurendada täieliku kolmanda taseme haridusega 30–34-aastaste inimeste osakaalu 31 %-st vähemalt 40 %-ni.
- Vähendada allpool riiklikku vaesuse piiri elavate eurooplaste arvu 25 % võrra ning päästa seega vaesusest 20 miljonit inimest.

ARUKAS MAJANDUSKASV	JÄTKUSUUTLIK MAJANDUSKASV	KAASAV MAJANDUSKASV
<p>INNOVATSIOON</p> <p>ELi suurprojekt „Innovatiivne liit”, mille eesmärk on parandada teadustegevuse ja innovatsiooni raamtingimusi ja suurendada kõnealuse valdkonna juurdepääsu rahastamisele, et tugevdada innovatsiooni ahelat ja õhutada investeringute tegemist kogu liidus.</p>	<p>KLIIMA, ENERGEETIKA JA MOBIILSUS</p> <p>ELi suurprojekt „Ressursitõhus Euroopa”, mille eesmärk on aidata kaotada majanduskasvu ja ressurside kasutamise vaheline seos, vähendada majanduse tekitatavat CO₂-heidet, suurendada taastuvate energiaallikate kasutamist, ajakohastada transpordisektorit ja edendada energiatõhusust.</p>	<p>TÖÖHÕIVE JA OSKUSED</p> <p>ELi suurprojekt „Uute oskuste ja töökohtade tegevuskava”, mille eesmärk on ajakohastada tööturget, hõlbustades töötajate liikuvust, ning arendada oskusi kogu elutsükli kestel, eesmärgiga suurendada tööturul osalemist ja viia tööjõu pakkumine ja tööjõu nõudlus paremini vastavusse.</p>
<p>HARIDUS</p> <p>ELi suurprojekt „Noorte liikuvus”, mille eesmärk on suurendada haridussüsteemide tõhusust ja muuta Euroopa kõrgharidus rahvusvaheliselt atraktiivsemaks.</p>	<p>KONKURENTSIVÕIME</p> <p>ELi suurprojekt „Üleilmastumise ajastu uus tööstuspoliitika”, mille eesmärk on tõhustada ettevõtluskeskkonda, eelkõige VKEde jaoks, ning toetada tugeva, jätkusuutliku ja maailma tasandil konkurentsivõimelise tööstusbaasi kujundamist.</p>	<p>VÕITLUS VAESUSE VASTU</p> <p>ELi suurprojekt „Euroopa vaesusevastase võitluse platvorm”, mille eesmärk on tagada sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus, et majanduskasv ja tööhõive jõuaksid kõikjale ning et vaesuses elavad ja sotsiaalselt tõrjutud inimesed saaksid edaspidi elada väärikat elu ja ühiskonnas aktiivselt osaleda.</p>
<p>DIGITAALÜHISKOND</p> <p>ELi suurprojekt „Euroopa digitaalne tegevuskava”, mille eesmärk on kiirendada kiire internetiühenduse kasutuselevõttu ning võimaldada eraisikutel ja ettevõtjatel kasu saada digitaalse ühtse turu hüvedest.</p>		

2. LISA – EUROOPA 2020. AASTA EESMÄRKIDE SAAVUTAMISE STRUKTUUR

<p>Üldine institutsiooniline struktuur</p>	<p>Koondsuunised, millega kehtestatakse ELi poliitilised prioriteedid, sealhulgas 2020. aastaks kavandatud ja liikmesriikide eesmärkide kaudu elluviidavad peamised eesmärgid.</p>		
<p>Elluviimine</p>	<p>Riiklik aruandlus:</p> <p>Eesmärk: aidata liikmesriikidel kujundada ja rakendada kriisist väljumise strateegiaid, mille abil oleks võimalik taastada makromajanduslik stabiilsus, määrata kindlaks liikmesriikide konkreetset probleeme ning aidata nende majandustel pöörduda tagasi jätkusuutliku majanduskasvu ja rahanduse juurde.</p> <p>Lähenemisviis: liikmesriikide peamiste makromajanduslike probleemide hindamine, võttes arvesse liikmesriikide ja poliitikavaldkondade vastastikust mõju.</p> <p>Vahendid: liikmesriikide aruandlus stabiilsus- ja lähenemisprogrammide raames; sellele järgneb riigipõhiste, aga omavahel kooskõlastatud eelarvepoliitiliste soovituste andmine stabiilsus- ja lähenemisprogramme käsitlevate arvamuste raames ning makromajanduslike ja majanduskasvuga seotud probleemide käsitlevate soovituste andmine majanduspoliitika üldsuuniste raames (artikli 121 lõige 2).</p>		<p>Temaatiline lähenemisviis:</p> <p>Eesmärk: viia ellu ELi tasandil kokkulepitud peamised eesmärgid, mis hõlmavad ELi ja liikmesriikide tasandil võetavaid konkreetseid meetmeid.</p> <p>Lähenemisviis: kokkulepitud eesmärkide saavutamise suunas tehtavate edusammude jälgimisel ja läbivaatamisel on strateegiline roll nõukogu konkreetsete valdkondade koosseisudel.</p> <p>Vahendid: liikmesriikide aruandlus ühtlustatud riiklike reformikavade raames, sealhulgas teabe esitamine majanduskasvuga seotud probleemide ja eesmärkide saavutamise suunas tehtud edusammude kohta; sellele järgneb ELi tasandil poliitilise nõu andmine majanduspoliitika üldsuuniste (artikli 121 lõige 2) ja tööhõivesuuniste (artikkel 148) raames antavate soovituste vormis.</p>

3. LISA –AASTATEKS 2010–2012 SOOVITATUD AJAKAVA

2010

Euroopa Komisjon

Ettepanekud üldise lähenemisviisi kohta seoses Euroopa 2020. aasta strateegiaga

---

Euroopa Ülemkogu kevadine kohtumine

Kokkulepe üldise lähenemisviisi suhtes ja ELi peamiste eesmärkide kindlaksmääramine

---

Euroopa Komisjon

Ettepanekud Euroopa 2020. aasta strateegia koondsuuniste kohta

---

Euroopa Parlament

Arutelu strateegia üle ja arvamus koondsuuniste kohta

Euroopa Liidu Nõukogu

Peamiste parameetrite (ELi ja liikmesriikide tasandi eesmärgid, suurprojektid ja koondsuunised) viimistlemine

---

Euroopa Ülemkogu juunikuu kohtumine

Euroopa 2020. aasta strateegia heakskiitmine, ELi ja liikmesriikide tasandi eesmärkide hindamine ja koondsuuniste kinnitamine

---

Euroopa Komisjon

Tegevusjuhised järgmisteks sammudeks Euroopa 2020. aasta strateegia raames

---

Euroopa Ülemkogu sügisene kohtumine

Süvendatud arutelu mõne konkreetse valdkonna (nt teadus- ja arendustegevus ning innovatsioon) üle

---

Liikmesriigid

Stabiilsus- ja lähenemisprogrammid ning riiklikud reformikavad

---

2011

Euroopa Komisjon

Iga-aastane aruanne kevadel kohtuvale Euroopa Ülemkogule, arvamusel stabiilsus- ja lähenemisprogrammide kohta ning ettepanekud soovitude kohta

---

Euroopa Liidu Nõukogu

Komisjoni soovitude ettepanekute läbivaatamine, majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu (ECOFIN) istung stabiilsuse ja kasvu pakti teemal

---

Euroopa Parlament

Täiskogu arutelu ja resolutsiooni vastuvõtmine

Euroopa Ülemkogu kevadine kohtumine

Edusammude hindamine ja strateegiliste suuniste andmine

Liikmesriigid, Euroopa Komisjon, nõukogu

Soovitude järelmeetmete võtmine, reformide elluviimine ja aruannete esitamine

---

2012

Sama menetlus, ent seekord keskendutakse eelkõige edusammude jälgimisele

---